

SDE Analiz

KCK

Savunma Güvenlik Programı Koordinatörlüğü

İçindekiler:

Yönetici Özeti.....	3
1) GİRİŞ.....	4
2) KCK'NIN ORTAYA ÇIKIŞ SÜRECİ	6
3) KCK'NIN KURULUŞ AMACI VE MİSYONU	11
4) KCK'NIN ÖRGÜTLENME MODELİ VE YAPISAL ÖZELLİKLERİ.....	15
5) KCK OPERASYONLARI VE DAVALARI SÜRECİNE YAKLAŞIMLAR.....	21
6) SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	31
Sonnotlar	34
Bibliografya	38

Yönetici Özeti

Kürdistan Topluluklar Birliği - Koma Civakên Kurdistan (KCK), her ne kadar ÷lke gündemine 2009 yılında yapılan KCK Operasyonları ve sonrasında Diyarbakır Adliyesi'nde gör÷lmeye başlanan KCK davasıyla girmiş olsa da, aslında KCK'nın kuruluşu 2005 yılına kadar uzanmaktadır.

KCK operasyonları ve davaları, kamuoyunda çeşitli yönleriyle değişik şekillerde algılanmış ve farklı tepkilerle karşılanmıştır. Özellikle operasyonların yapılış biçimi, operasyonlara konu olan bazı kişilerin siyasi kimlikleri, KCK'nın PKK'nın bir parçası olup olmadığı ve dolayısıyla bir terör örgütü olarak görülüp gör÷lemeyeceği, yargılananların duruşmalarda anadilde savunma yapma talepleri ve bu taleplerin farklı mahkemelerce farklı şekilde karşılanması, bu operasyonların ve davaların Kürt hareketinin demokratikleşmesi önünde bir engel teşkil ettiği iddiaları ya da tam aksine KCK'nın özü itibariyle Stalinist bir yapı olduğu ve Kürt hareketinin demokratikleşmesine engel olduğu yönündeki iddialar gibi hususlar kamuoyunda sıklıkla gündeme gelmiş ve hararetle bir şekilde tartışılmıştır.

Stratejik Düşünce Enstitüsü'nün hazırlamış olduğu bu analiz tüm yönleri ile KCK yapısını basına yansıyan ve yansımayan yönleri ile derinlemesine inceleyerek, kamuoyunda da sıkça dile getirilen KCK ile ilgili sorulara cevap aramaktadır.

Anahtar Kelimeler: KCK, KCK'nın örgütlenme modeli, KCK operasyonları ve davaları

1. Giriş

Özü itibariyle KCK, Türkiye'nin tarihinde karşılaşmış olduğu en ciddi siyasal şiddet hareketinin son dönem stratejilerinin bir parçasını oluşturmaktadır. Özetle KCK, 30 yılı aşkın bir geçmişe sahip şiddet temelli bir ayrılıkçı hareketin günümüzde kendisini yeniden yapılandırma biçimidir.

Kürdistan Topluluklar Birliği - Koma Cîvakên Kurdistan (KCK), her ne kadar ülke gündemine 2009 yılında yapılan KCK Operasyonları ve sonrasında Diyarbakır Adliyesi'nde görülmeye başlanan KCK davasıyla girmiş olsa da, aslında KCK'nın kuruluşu 2005 yılına kadar uzanmaktadır.

Özü itibariyle KCK, Türkiye'nin tarihinde karşılaşmış olduğu en ciddi siyasal şiddet hareketinin son dönem stratejilerinin bir parçasını oluşturmaktadır. Özetle KCK, 30 yılı aşkın bir geçmişe sahip şiddet temelli bir ayrılıkçı hareketin günümüzde kendisini yeniden yapılandırma biçimidir.

KCK operasyonları ve davaları, kamuoyunda çeşitli yönleriyle değişik şekillerde algılanmış ve farklı tepkilerle karşılanmıştır. Özellikle operasyonların yapılış biçimi, operasyonlara konu olan bazı kişilerin siyasal kimlikleri (örneğin BDP'li kimi yöneticilerin ve belediye başkanlarının tutuklu olarak yargılanmaları, bazı tutuklu sanıkların milletvekili aday olmaları), KCK'nın PKK'nın bir parçası olup olmadığı ve dolayısıyla bir terör örgütü olarak görülüp görülemeyeceği, yargılananların duruşmalarda anadilde savunma yapma talepleri ve bu taleplerin farklı mahkemelerce farklı şekilde karşılanması, bu operasyonların ve davaların Kürt hareketinin demokratikleşmesi önünde bir engel teşkil ettiği iddiaları ya da tam aksine KCK'nın özü itibariyle Stalinist bir yapı olduğu ve Kürt hareketinin demokratikleşmesine engel olduğu yönündeki iddialar gibi hususlar kamuoyunda sıklıkla gündeme gelmiş ve hararetle bir şekilde tartışılmıştır.

SDE Analiz

Bu tartışmalar özellikle Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB)'ne katılım süreci, demokratikleşme, insan haklarını geliştirme ve hukuk devleti olma yönündeki uzun zamandır devam eden çabaları ve özel olarak hükümetin 2009 yılından bu yana yürüttüğü ve Milli Birlik ve Kardeşlik Projesi olarak da anlandırılan demokratik açılım süreci bakımından önemli etki ve sonuçlar

doğurabilecek nitelikteydi. Uluslararası kamuoyunun da yakından takip ettiği KCK eksenli bu gelişmeler, özellikle demokratik açılım sürecinin ciddiyet ve samimiyetinin belirli çevrelerce sorgulanmasına ve açılım sürecinden beklentiler konusunda olumsuz düşünce ve şüphelerin ortaya çıkmasına yol açtı. Öyle ki bazı çevrelerce bu operasyonlar ve açılan davaların açılım sürecine dönük bir sabotaj olduğu dahi iddia edildi.

“Gerçekte ne olduğu ve nasıl algılandığı kadar, ne olması gerektiği” de tartışılan KCK’nın doğru anlaşılabilmesi için, bir parçasını oluşturduğu PKK eksenli ayrılıkçı Kürt hareketinin dönemsel dinamiklerinin ve özellikle son dönemde geldiği çizginin ve ulaştığı noktanın ortaya konulması gerekmektedir. Bununla birlikte ihmal edilmemesi gereken bir husus da devletin ve Türk siyasetinin bu harekete karşı göstermiş olduğu dönemsel reaksiyonlar ve politikaların etkilerinin ele alınması gerektiğidir.

Dolayısıyla öncelikle KCK yapılanmasının Kürt ayrılıkçı hareketi ve siyaseti içerisindeki yerine, konumuna, örgütlenme modeline, ortaya çıktığı konjonktüre ve kendisine yüklenmeye çalışılan misyon ve fonksiyonlarına bakmak yerinde olacaktır.

“Gerçekte ne olduğu ve nasıl algılandığı kadar, ne olması gerektiği” de tartışılan KCK’nın doğru anlaşılabilmesi için, bir parçasını oluşturduğu PKK eksenli ayrılıkçı Kürt hareketinin dönemsel dinamiklerinin ve ulaştığı noktanın ortaya konulması gerekmektedir.

SDE Analiz

2. KCK'nın Ortaya Çıkış Süreci

Terör örgütünün dönemsel olarak izlediği yöntemlerden bazılarının öncelik kazanması ulusal ve uluslararası şartlara ve gelişen olaylara bağlı olarak değişmektedir. KCK'nın bir model olarak öne çıkması ve önem kazanması da bir takım dönemsel şartların ürünüdür.

PKK'nın izlemiş olduğu temel politika ve stratejiler, kurulduğu 1978 yılından günümüze kadar dönemsel olarak belirli karakteristik özellikler sergilemektedir. Bu karakteristik özellikler, dönemsel olarak her biri farklı şekillerde öncelik kazanmakla birlikte; Leninist bir parti modeli ve Stalinist bir liderlik anlayışı çerçevesinde Maoist bir gerilla stratejisiyle uzun süreli siyasallaşmış halk savaşı verme, legal temelde siyasallaşma ve siyasi partileşme, sivil itaatsizlik tarzı kitle hareketleri oluşturma, ulusal ve uluslararası düzeyde sivil toplum örgütleri yoluyla meşru görünüm kazanma ve kamuoyu oluşturma, eylemsizlik ve ateşkes süreçleri yaratarak ulusal ve uluslararası düzeyde olumlu intiba yaratmaya çalışma ve karşılık olarak birtakım talepler öne sürme, aksi taktirde bu süreçleri kesme tehdidiyle siyasi iktidar üzerinde baskı kurmaya çalışma gibi yöntem ve uygulamaları içermektedir.

Bu yöntem ve uygulamalar, dönem dönem iç içe geçmekte ve birbirini destekler nitelikte de uygulanabilmektedir. Örneğin, KCK yapılanması bir model olarak bir yönüyle 1960'lı yıllarda Latin Amerika'da Carlos Marighella'nın geliştirmiş olduğu ve daha sonra Batı Avrupa ve başka yerlerde de denenen 'şehir gerillacılığı' tarzını anımsatmaktadır. Bu da terör örgütünün temelde kır gerillacılığı esasına dayanan Maoist tarzda yapılanmasına ilaveten kent merkezlerinde de yeni arayışlar içerisine girmeye çalıştığını göstermektedir. Bu şekilde örgüt, eylem kapasitesini şehirlerde de artırarak bir etnik gerilim ve çatışma yaratma fırsatını da elde etmiş olacaktır.

Terör örgütünün dönemsel olarak izlediği yöntemlerden bazılarının öncelik kazanması ulusal ve uluslararası şartlara, gelişen olaylara ve devletin uygulamış olduğu politikalara bağlı olarak değişmektedir. KCK'nın bir model olarak öne çıkması ve önem kazanması da bir takım dönemsel şartların ürünüdür. Nitekim son dönemde uluslararası dengelerdeki değişimler, bölgesel gelişmeler ve Türkiye'nin uygulamaya koyduğu yeni "aktif dış politika"

SDE Analiz

anlayışı, silahlı unsurları büyük oranda ülke dışında konuşlanmış olan terör örgütünü alternatif arayışlara yöneltmiştir. Bu arayışların ürünlerinden birisi de KCK yapılanmasıdır.

Örgütün dönemsel değişimleri örgüt yöneticileri tarafından da belirli şekillerde ifade edilmektedir. Örneğin, bu değişimler KCK Yürütme Konseyi Üyesi Duran KALKAN tarafından şu şekilde kategorize edilmektedir:¹

PKK'nın birinci dönemi, 1973-83 yılları arasındaki dönem

oluyor. Bu, **partileşme dönemi**dir. Bu, ideolojik siyasi çizginin doğuşu, parti çekirdeğinin oluşu, halkla ilişkiler, direnişin gelişmesi, partinin zindan direnişiyle yurt dışı direnişiyle kendini kanıtlaması ve her bakımdan halka öncülük edecek bir hareket haline geldiğini kanıtlanmasının gerçekleşmesi dönemi oluyor.

İkinci dönem, 1984-1993 dönemi oluyor.

Bu da ulusal direnişte partileşme dönemidir. **Gerilla direnişi dönemi, ulusal kurtuluş mücadelesi dönemi, gerillalaşma dönemi** oluyor. Birinci dönemde nasıl partileşme gerçekleştiyse, ikinci dönemde de gerillalaşma ve halk direnişi ortaya çıkıyor. Bu dönem iki temel değeri yaratmıştır. Birincisi, halkın öz savunma gücü olarak gerillanın yaratılması; ikincisi, ulusal diriliş devriminde **serhildana kalkan yeni bir halkın ortaya çıkartılmış olmasıdır.**

Üçüncü dönem, 1993'ten 2003'e ve uzatmalı olarak günümüze kadar süren dönem

oluyor. ...Bu dönemin temel karakteri de, tasfiye ve çözüm dönemi olmasıdır. Devlet ya da inkâr ve imha sistemi, Özgürlük Hareketimizi imha ve tasfiye edebilmek için 93'ten 98'e kadar topyekun savaş konsepti temelinde, 98'den sonra da uluslararası komplo temelinde saldırı yürüttü. Bu imha ve tasfiye amaçlı saldırıydı. Biz bu saldırılara karşı Önderlik, gerilla, halk olarak direndik ve imha ve tasfiyeyi esas olarak boşa çıkardık. Diğer yandan, **bu süreçte demokratik siyasi mücadeleyi öne çıkartarak, Kürt sorununa siyasi diyalog temelinde bir çözümü dayattık.** Bunun için stratejik değişim, yeniden yapılanmayı gerçekleştirdik. Gerillayı pasif savunma konumuna çektik. Gerilla 01 Eylül 1998'den 01 Haziran 2004'e kadar çok uzun bir süre böyle bir konumda kaldı. Fakat bütün çabalarımıza rağmen, 01 Haziran 2004 atılımı temelinde siyasi diyalogu daha aktif bir mücadeleyle zorlamamıza rağmen, inkar ve imha sistemini temsil eden güçler

Türkiye'nin uygulamaya koyduğu yeni "aktif dış politika" anlayışı, silahlı unsurları büyük oranda ülke dışında konuşlanmış olan terör örgütünü alternatif arayışlara yöneltmiştir. Bu arayışların ürünlerinden birisi de KCK yapılanmasıdır.

SDE Analiz

siyasi diyalog temelindeki çözüme yanaşmadılar. Bu süreçte de önemli gelişmeler sağladık. Paradigma değişimi temelinde ideolojik yenilenme yaşadık, stratejik değişim ve örgütsel yeneden yapılanma yarattık, 01 Haziran atılımı temelinde önemli bir örgütsel toparlanma, yeni açılım, demokratik halk örgütlülüğünü geliştirmeyi sağladık. Fakat Kürt sorununa siyasi çözümü gerçekleştiremedik. Bütün çabalarımıza rağmen ilgili güçler böyle bir çözüme yanaşmadılar. Bu süreçte biz belli taktik kazanımlar sağlamış olsak da, Kürt sorununun siyasi çözümü temelinde stratejik bir başarıya ulaşamadık.

Şimdi bu süreç de sona eriyor. Yani Kürt sorununa siyasi diyalog temelinde çözüm arama stratejisi aşıyor artık. Şimdiye kadar bütün çalışmalarımızın, mücadelemizin tek hedefi, siyasi diyalogun önünü açmak ve Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü gerçekleştirmektir. Şimdi ilgili güçler, Kürt sorunuyla ilişkisi olan çevreler böyle bir çözüme yanaşmayınca artık yalnız başımıza yapacağımız bir şey kalmamıştır. Bu temelde **üçüncü stratejik dönem de artık tamamlanmış bulunuyor. Hareket olarak dördüncü stratejik döneme giriyoruz. Bu dönem, varlığını koruma ve özgürlüğünü kazanma dönemidir.**

Örgütün dönemsel değişimlerine ilişkin Abdullah Öcalan da benzer tespitlerde bulunmaktadır.²

Şimdi 2010 Newrozuyla yeni bir sürece girildiği söyleniyor. Doğrudur, ben de bu tespite katılıyorum. Üçüncü dönem bitti. **Birinci dönem 1973-84'e kadar olan dönem. İkinci dönem 1984-93 arasındır. Üçüncü dönem '93'ten bugüne kadar olan dönemdir.** Aslında ben bu üçüncü dönemin 2002'de bittiğini ilan edecektim. Ancak bu Hükümet bir şeyler yapar, gerçekleştirir umuduyla bundan vazgeçtim, bekledim.

Bu tasnif çerçevesinde KCK yapılanmasının ortaya çıkışının, bu modelin öncülü niteliğindeki Kürdistan Demokratik Konfederalizmi - Koma Komalen Kürdistan (KKK) yapısının örgüt tarafından 2005 yılında uygulamaya konulduğu esas alındığında, "Üçüncü Dönem" olarak adlandırılan sürece tekbül ettiği görülür.

3. Dönemin, örgütün genel değerlendirmesi çerçevesinde temel karakteristik özellikleri olarak öne çıkan hususlar, KCK Yürütme Konseyi Üyesi Duran KALKAN'ın şu ifadesinde kendisini göstermektedir: "...stratejik deği-

"Kürt sorununa siyasi diyalog temelinde çözüm arama stratejisi aşıyor artık. Şimdiye kadar bütün çalışmalarımızın, mücadelemizin tek hedefi, siyasi diyalogun önünü açmak ve Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü gerçekleştirmektir.

SDE Analiz

şim ve yeniden yapılanma çerçevesinde demokratik siyasi mücadeleyi öne çıkartarak, Kürt sorununa siyasi diyalog temelinde bir çözümü dayatmak.”³ Dolayısıyla bu dönemin temel dinamiği, silahlı mücadeleye paralel olarak, kitle desteğinin ve dış desteğin devam ettirilebilmesi için örgütün yönünün bir müddet siyasal alana çekilmesi olmuştur.⁴

Bu çerçevede Öcalan, silahlı mücadelenin, geldiği nokta itibariyle kitleler üzerinde toparlayıcı ve motive edici dinamiğini kaybetme eğilimi gösterdiğini fark ederek -ki Maoistgerilla stratejisinin temelinde de silahlı mücadeleye bu yönde geçici bir rol verilmiştir-, örgütsel ve tabansal hareketliliği canlı tutmak amacıyla ‘siyasal hal yolu’ olarak da tanımladığı⁵ ‘Serhildan’ adı altında, sivil itaatsizlik tarzındaki eylemleri de alternatif bir strateji olarak kabul etmiştir.

Abdullah ÖCALAN’ın 1999’da yakalanıp Türkiye’ye teslim edilmesi, örgütün 3. Döneminin kırılma noktası olmuştur. Bu olay örgütte ciddi bir sarsıntıya, belirsizliğe yol açmış ve örgüt kısa bir süre sonra olağanüstü bir kongre toplamak durumunda kalmıştır. 2000 yılı Şubat ayında Kandil’de yapılan bu kongrede (7. Kongre), o güne kadar benimsenen “Marksist ve Leninist düzene dayalı ülkemiz topraklarının da bir kısmını içine alan 4 parçalı bölgede bağımsız bir Kürdistan kurma” amacından vazgeçildiği; bunun yerine Kürt halkının kimliğinin tanınması, idamın kaldırılması, Öcalan’ın serbest bırakılması gibi istemleri içeren ve “Demokratik Cumhuriyet ve Barış Projesi” şeklinde formüle edilen bir stratejinin kabul edildiği açıklanmıştır. Bu çerçevede örgütün dağılmasını engellemek ve tabanını geniş bir kitleye yayabilmek amacıyla “serhildan-sivil itaatsizlik” adı altında Filistin türü intifada tarzında eylemliliğin yaygınlaştırılması kararlaştırılmıştır.⁶

Bu kongrede ayrıca silahlı mücadelenin ulusal demokratik gelişmedeki rolünü büyük ölçüde oynadığı dile getirilmiş ve iç ve dış gelişmelerin zorunlu bir gereği olarak yeni parti stratejisinin ‘Demokratik Siyasal Mücadele’ye kaydırılması benimsenmiştir. Öcalan’a özgürlük temelinde kapsamlı bir ‘barış projesi’ hazırlanmasının kararlaştırıldığı kongrede, yasal örgütlenme ve demokratik siyasi mücadelenin her alanda geliştirilmesi, bu kapsamda özellikle işçi, kadın ve gençlik kesimlerinin örgütlenmesine ve mücadelesine büyük önem verilmesinin gerekli görüldüğü kabul edilmiştir.⁷

2000’li yılların başında özellikle 11 Eylül saldırılarının dünya kamuoyu üzerindeki etkileri ve Türkiye’nin diplomatik girişimleri neticesinde PKK, ABD’nin ve AB’nin terör örgütleri listesine alınmıştır⁸. Bu süreçte özellikle AB terör örgütleri listesine gireceğini anlayan örgüt, 2002 yılındaki 8. Kongre’inde ismini KADEK (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) olarak değiştirmiştir.

Öcalan, silahlı mücadelenin, geldiği nokta itibariyle kitleler üzerinde toparlayıcı ve motive edici dinamiğini kaybetme eğilimi gösterdiğini fark ederek siyasal hal yolu’ olarak da tanımladığı sivil itaatsizlik tarzındaki eylemleri de alternatif bir strateji olarak kabul etmiştir.

SDE Analiz

2003 yılındaki 9. Kongre'sinde ismini KONGRA-GEL (Kürdistan Halk Kongresi) olarak değiştiren örgüt, amacının; "Kürt kimliğinin kabulü temelinde, anayasal vatandaşlık hakkının verilmesi" olduğunu açıklamış; stratejisini siyasal mücadele ve eylem biçimini ise "siyasal serhildan" (legal-siyasal-kültürel boyutlu kitlesel faaliyetler) olarak ifade etmiştir.⁹

2004 yılı Mayıs ayında Kandil Dağı ve Avrupa olmak üzere iki ayrı yerde gerçekleştirilen 10. Kongre'de ise, Öcalan'ın yakalanmasıyla 1999 yılında örgüt tarafından tek taraflı olarak ilan edilen ateşkesten 01 Haziran 2004 tarihi itibarıyla vazgeçildiği ve yeniden eylemlere başlanacağı açıklanmıştır.

Örgüt, 5 yıllık bir aradan sonra (2004 yılı itibarıyla) eylem sürecini yeniden başlatmış ve 1993-99 arası sürece benzer bir stratejiye yönelmiştir. Bu dönemde tekrar başlatılan terör eylemleri, giderek artırılan siyasal faaliyetlerle desteklenmiştir. Bu süreçte, sivil itaatsizlik eksenli bu tarz siyasal faaliyetleri organize edecek bir üst yapılanmanın gerekli olduğu düşünülmüş ve Öcalan'ın görüşleri doğrultusunda 20 Mart 2005 tarihinde yeni bir örgütlenme modelini ifade eden Kürdistan Demokratik Konfederalizmi-Koma Komalen Kürdistan (KKK) yapısı ilan edilmiştir. Bu yapının Türkiye ayağı ise Kürdistan Demokratik Konfederalizmi/Türkiye Koordinasyonu (KKK/TK) olarak nitelendirilmiştir.

Bu yapı, kurucu sözleşmesinde (KKK Sözleşmesi) şu şekilde tanımlanmıştır:¹⁰

Koma Komalen Kurdistan demokratik ve konfederal bir sistemdir. Demokrasi, cinsiyet özgürlüğü ve ekolojiyi temel alır. Piramit tarzı bir örgütlenmedir. Burada söz, tartışma ve karar topluluklarıdır. Tabandan gelişen demokratik seçeneği gerçekleştirmek esastır. İçte demokratik ulusu, dışta ise ulus üstünlüğü esas alır. Her düzeyde katılımcılığı öngörür. Halk iradesini komün, ocak, meclis ve kongre ile ortaya koyar. Devlet olmayan örgütlenmiş siyasal ve toplumsal organizasyondur.

Kongra-Gel Genel Kurulunun 25 Mayıs 2007 tarihli oturumunda ise KKK Sözleşmesi'nde değişikliklere gidilmiş¹¹ ve değişiklik sonrası sözleşme, "KCK Sözleşmesi" olarak ilan edilmiştir.¹² İşte KCK yapısının temeli de bu sözleşmeye dayanmaktadır.

Kongra-Gel Genel Kurulunun 25 Mayıs 2007 tarihli oturumunda ise KKK Sözleşmesi'nde değişikliklere gidilmiş ve değişiklik sonrası sözleşme, "KCK Sözleşmesi" olarak ilan edilmiştir. İşte KCK yapısının temeli de bu sözleşmeye dayanmaktadır.

SDE Analiz

3. KCK'nın Kuruluş Amacı ve Misyonu

KCK'nın kuruluş amacı ve misyonunu, "KCK Sözleşmesi / Tüzüğü" olarak ifade edilen metinden ve Öcalan'ın ve örgüt çevrelerinin açıklamalarından bir takım analizler yaparak görmek mümkündür. Analizlerin daha sağlıklı olması açısından KCK modelinin, PKK'nın genel ideolojik yapısı içerisindeki yerine de ayrıca bakmak gerekir.

Bu çerçevede KCK Sözleşmesi'ne bakıldığında¹³, sözleşmenin bu yapıyı tanımlayan 2. Maddesinde KCK'nın amacına ilişkin ipuçlarını da görmek mümkündür:

Koma Civakên Kurdistan demokratik, toplumcu-konfederal bir sistemdir. Demokrasi, cinsiyet özgürlüğü ve ekolojik yaşamı esas alır. Devlet olmayan, yatay ve piramit tarzı örgütlenmiş, demokratik, siyasal ve toplumsal bir organizasyondur. Halk toplulukları iradesini komün, ocak, meclis ve kongreler ile ortaya koyar. Aynı zamanda seçilmiş ve denetlenebilir demokratik yönetimler yolu ile kendini yönetirler. Tabandan gelişen demokratik seçeneği gerçekleştirmek esastır. Topluluk demokrasisi, toplulukların eşit ve özgür bir arada yaşaması benimsenir. Her düzeyde katılım-cılığı öngörür. Burada söz, tartışma ve karar topluluklarıdır. İçte demokratik ulusu, dışta ise ulus üstülüğü esas alır.¹⁴

Bu tanımdan hareketle KCK'nın bölgesel temelde yeni bir idari ve siyasi yapılanma modelini ortaya koymayı amaçladığı ve bunun ideolojik temellerini geliştirmeyi hedeflediği anlaşılmaktadır. Bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, kamuoyunda sıklıkla dile getirildiği ve algılandığı şekliyle "KCK'nın sadece bir 'şehir yapılanması' olmadığı"; bunun çok ötesinde amaçlar taşıdığı ve alternatif bir bölgesel yönetim modeli denemesi olduğu görülmektedir.

KCK'nın bölgesel temelde yeni bir idari ve siyasi yapılanma modelini ortaya koymayı amaçladığı ve bunun ideolojik temellerini geliştirmeyi hedeflediği anlaşılmaktadır. "KCK'nın sadece bir 'şehir yapılanması' olmadığı"; bunun çok ötesinde amaçlar taşıdığı görülmektedir.

SDE Analiz

KCK'nın kuruluş amacı çerçevesinde analiz edilmesi ve cevabı bulunması gereken en önemli konu, stratejik ve taktik anlamda PKK'nın KCK yapılanmasına neden ihtiyaç duyduğu hususudur. Her şeyden önce örgüt, şehir merkezlerinde etkinlik alanı oluşturarak tabanını motive ve mobilize etmeyi, bu şekilde de kimlik siyaseti temelli Kürt siyasi hareketini canlı ve kendi kontrolünde tutmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda "basitten karmaşığa doğru, gösteri, toplantı, yürüyüş, seçim, miting, protesto, grev, şartları doğduğunda yasal direnme ve ayaklanmalara kadar gidecek"¹⁵ birçok eylem şeklinin benimsendiği görülmektedir. Bu tür eylemlerde genel taktik amaç, kaotik bir ortam yaratmak, polis ve eylemcileri daha sonra da eylemcilerle halkı karşı karşıya getirmek ve bir çatışma, terör, panik ve gerilim ortamı oluşturmaktır. Diğer amaçlar ise, kendi tabanını oluşturan kitleye dinamizm kazandırmak ve eylemsellik sürecini en üst seviyede sürdürmek olabilir.

KCK yapılanmasının temel amaç ve misyonu, kentlerdeki kontrolü elinde tutmak ve legal siyaseti, PKK çizgisinde sürdürmek olarak yorumlanmaktadır. Bünyesinde bir taraftan Kürt hareketinin legal siyasi figürlerini, diğer taraftan da illegal örgüt üyelerini bulunduran KCK gri bir bölge yaratmaktadır.

KCK yapılanmasının temel amaç ve misyonu, kentlerdeki kontrolü elinde tutmak ve legal siyaseti, PKK çizgisinde sürdürmek olarak yorumlanmaktadır. Bünyesinde bir taraftan Kürt hareketinin legal siyasi figürlerini, diğer taraftan da illegal örgüt üyelerini bulunduran KCK, bu anlamda legalle illegal arasında gri bir bölge yaratmaktadır. Bu şekilde PKK, yeni dönem stratejisinin bir ürünü olarak, kendisini legalleştirmeden KCK üzerinden siyasi süreçlere müdahale etmeyi amaçlamaktadır. Nitekim KCK'nın bölgede siyasi figürler, belediyeler ve başkanları üzerinde baskı ve otorite kurmaya çalışması da bu durumun bir işaretidir. Bu yapının, özellikle belediye başkanları üzerinde önemli bir etkileme ve kontrol gücü olduğu ve aynı zamanda milletvekili ve belediye başkanlarını belirleme gücü ve yetkisine de sahip oldukları ileri sürülmektedir:

KCK, şehirdeki kontrolü elinde tutmak ve legal siyaseti PKK çizgisinde tutmakla görevli bir yapı... Öyle ki, bir belediye başkanı bir yere gittiğinde, yanında mutlaka KCK'dan biri bulunuyor. Halk arasında bunlara 'komiser' deniyor. Belediye başkanlarının, onların görüşlerinin dışına çıkmaları mümkün değil.¹⁶

KCK'ya ilişkin bir değerlendirmesinde Taha Akyol da, bu yapılanmanın Stalinist niteliğine vurgu yapmakta ve "Stalin'in ordu, bürokrasi, yazarlar birliği, sendikalar gibi örgütlenmeleri, atadığı 'siyasi komiser'ler -ki bunlar aslında birer militandır- vasıtasıyla kontrol altında tuttuğu" örneğinden hareketle, PKK-BDP denetimindeki Kürt hareketinin totaliter niteliğine vurgu yapmaktadır. Carl J. Friedrich ve Zbigniew K. Brzezinski'nin 'Totaliter Diktatörlük ve Otokrasi'¹⁷ adlı kitabına referansla Akyol, Stalinist kaynaklarda 'komiser'

SDE Analiz

teriminin, "kontrol altında tutulmak istenen yapılarla Stalin arasında 'sıkı ve bozulmaz iç bağıllığın muhafızı' olarak tanımlandığını" ifade etmektedir.¹⁸

Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt da 12 Aralık 2007 tarihinde, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Stratejik Araştırma ve Etüt Merkezi (SAREM)'nin Merkez Orduevi'nde düzenlenen "PKK Kongra/Gel Terör Örgütüne Yönelik Ekonomik ve İdeolojik Desteğin Kesilmesi" konulu sempozyumda yaptığı konuşmada, PKK'nın siyasallaşma ve legalleşme stratejisine aşağıdaki şekilde vurgu yapmıştır: "*Terör hem siyasallaştı, hem de legalleşti, legalleşmeyen tek şey, onun silahlı terör boyutu. Silahsız terör boyutu, ona bir katılımcı yorum da yaptı, siyasallaşması bitti. Legalleşme, legalleşmenin bir kısmı tamam, örgüt bazında legalleşme, örgütün legalleşmesi kaldı.*"¹⁹

Büyükanıt, 12 Nisan 2007 tarihinde düzenlediği bir basın bilgilendirme toplantısında da PKK ile mücadelede milis güçlerinin veya işbirlikçilerinin etkisiz hale getirilmesinin çok önemli olduğuna vurgu yapmış ve "teröristi dağda tutan işbirlikçileridir, bunlar etkisizleştirilmeli" demişti. Büyükanıt'a göre PKK; eğitim ve lojistik destek alanı olarak Kuzey Irak, mücadele alanı olarak Türkiye ve siyasi alanı olarak da Avrupa olmak üzere üç alanda faaliyet gösteriyordu.²⁰

Dikkat çekici bir biçimde 'milis' kavramını kullanan Büyükanıt, aslında PKK'nın bir tür 'siyasallaşma, legalleşme ve milisleşme' çizgisini takip ettiğini ifade etmeye çalışıyordu. 'Milisleşme' ise, aslında örgütün kentsel yapılanma çabasına bir atıftı. Büyükanıt'a göre milisler, terör örgütünün ihtiyacını karşılayan, yardım götüren, haberleşme yapan ve patlayıcı döşenecek yerleri hazırlayan kişilerdi. Milis güçlerinin barındıkları yerler şehirler, kasabalar, halkın içiydi. Bu da silahlı kuvvetlerin etki planı dışındaydı.²¹

Örgütün KCK'nın kuruluş amacı özelinde geliştirdiği bu stratejisi, yukarıda da ifade edildiği gibi kamuoyunda KCK konusunda farklı algılamaya ve tartışmalara neden olmaktadır: "KCK acaba örgütün siyasallaşarak legal temelde bir harekete dönüşmesi için bir fırsat mıdır?", "Yoksa KCK silahlı mücadeleden vazgeçmeyecek olan örgütün sadece bir taktik aracı mıdır?" Bu sorulara verilen cevaplar çerçevesinde KCK yapısına ilişkin farklı yaklaşımlar belirmektedir.

Bu yaklaşımlardan birisine göre, gerçekte illegal bir niteliğe sahip olduğu örgüt yöneticileri tarafından da ifade edilen KCK yapılanmasıyla örgüt, sivil siyaset yapıldığı imajı vererek kendisine meşruiyet sağlamayı amaçlamakta ve bu yapıya karşı devletin operasyon ve uygulamalarını Kürt demokratik

Dikkat çekici bir biçimde 'milis' kavramını kullanan Büyükanıt, aslında PKK'nın bir tür 'siyasallaşma, legalleşme ve milisleşme' çizgisini takip ettiğini ifade etmeye çalışıyordu. 'Milisleşme' ise, aslında örgütün kentsel yapılanma çabasına bir atıftı.

SDE Analiz

hareketi ya da sivil siyasi inisiyatifte müdahale olarak gösterme stratejisi izlemektedir.

“KCK’nın gerçekte ne olduğuna ilişkin” aksi yöndeki bir görüşe göre ise KCK yapısı, örgütün legalleşme sürecinde bir ara mekanizma/form olarak oluşturduğu bir model olup, Kürt siyasi hareketinin demokratikleşmesi yolunda önemli bir aşamadır.

Örgütlenmesini ve faaliyetlerini yurtiçinde olduğu kadar Almanya, Hollanda ve Belçika gibi ülkelerde de devam ettiren KCK yapılanmasının, örgüt faaliyetleri açısından bir diğer boyutu da bu modelin örgüte sağlayacağı finansal katkıyla ilişkilidir. Bu çerçevede finansal gücü ve hazır bir örgütlenmesi olan yerel yönetimlerin kontrol altında tutulması yoluyla örgüte finansman sağlanması, KCK’nın öncelikli amaçlarından olmuştur. Bu konuya dikkat çeken bir tespit, KCK’nın “kendi paranla kendi örgütünü çevir” mantığıyla kurulduğu ve Avrupa’da toplanan paraların başlangıçta bu yapıya gönderildiği ifade edilmektedir.²²

Örgütlenmesini ve faaliyetlerini yurtiçinde olduğu kadar Almanya, Hollanda ve Belçika gibi ülkelerde de devam ettiren KCK yapılanmasının, örgüt faaliyetleri açısından bir diğer boyutu da bu modelin örgüte sağlayacağı finansal katkıyla ilişkilidir.

Mavi kampanya, kumbara gibi değişik isimlerle para topluyorlar. İnsanların maaşının yüzde 1’una el koyuyor. Şirket kuruyor, gelirin yüzde 30’u, bazen tamamı örgüte aktarılıyor. Belediye başkanları bile para aktarıyor. Osman Baydemir, aylık 3 bin 500 lira gönderiyordu. Bu rakamdan maaşının 35 bin olduğunu anlıyoruz.

KCK’nın amacı ve misyonuna yönelik bütün bu açıklamalardan, 1984’ten bu yana yaklaşık 30 binden fazla militanını kaybetmiş bir örgüt olarak PKK’nın, bir taraftan silahlı yapılanması ve terör eylemleri yoluyla illegal faaliyetlerini devam ettirirken; diğer taraftan da legal/yarı-legal yapılanmalar yoluyla siyasal alanda bir temsil imkânı bulmayı amaçladığı sonucuna gidilebilir.

Bu kapsamda kent merkezlerinde çeşitli biçimlerde örgütlenerek eylem kabiliyetini artırmayı ve etki alanını genişletmeyi hedefleyen örgüt, yeni stratejisine paralel olarak kent merkezli örgütlenmeleri aracılığıyla gittikçe büyüyen ve aşamalı kitlesel hareketler oluşturmayı, böylece toplumsal ayrışma ve radikalleşmenin daha da keskinleşmesini amaçlamaktadır. Araç olarak silahlı mücadeleyi dışlamayan ve aynı zamanda yerel yönetimler üzerinde söz sahibi olmayı amaçlayan örgüt, KCK yapılanması üzerinden kendisini farklı alanlarda sistematik bir şekilde yeniden yapılandırıp, bir devlet modeline benzer bir biçimde ülke genelinde Kürt siyasal hareketini yönlendirmeye çalışmaktadır.

SDE Analiz

4. KCK'nın Örgütlenme Modeli ve Yapısal Özellikleri

KCK yapısının örgütlenme modeli ve yapısal özellikleri, yukarıda kısaca ele alınan amacına ve misyonuna uygun nitelikler göstermektedir. Bu nitelikler aslında KCK yapılanmasına yönelik amaç ve beklentileri de daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kurucu sözleşmesi²³ çerçevesinde KCK'nın yapısal özelliklerine ve modeline ilişkin olarak aşağıdaki hususlar ortaya konulabilir:

- (1) Sözleşmede KCK modelinin, "demokratik toplumcu - konfederal bir sistem"²⁴ olduğu ileri sürülmektedir. Sözleşme metnine bir bütün olarak bakıldığında; bu sistemin üye kabul eden, yasama gücü ve yürütme organları olan, yargılayan, silahlı mücadele birimi öngören, mahalli ve merkezi teşkilatları bulunan, vergi toplayan, özellikle yerel yönetimler üzerinde söz sahibi olmaya çalışan bir yapılanma niteliğinde olduğu görülür. Bu çerçevede KCK yapısının 'Demokratik Cumhuriyet' ile alakalı planlamalar yapıp; örgütün yapısını, resmî kurumlar içinde kurmak ve faaliyetlerini düzenlemek için 'özgür belediyecilik' adı altında bir model çalışması yapmak olduğu dava sürecinde kamuoyunun gündemine gelmiştir.
- (2) İlginç bir şekilde KCK, yukarıdaki maddede tanımlanan konfederal sisteme ait bütün bu yetkilere rağmen kendisinin "Devlet olmayan, yatay ve piramit tarzı örgütlenmiş, demokratik, siyasal ve toplumsal bir organizasyon olduğunu"²⁵ iddia etmektedir. Hâlbuki KCK sözleşmesine bir bütün olarak bakıldığında, bu yapının terör örgütünün birimleri ve örgüt üyelerini sistematik bir yapıya dönüştürerek, örgütü bir devlet sistemi gibi yapılandırma amacı taşıdığı anlaşılmaktadır.
- (3) Sözleşmede KCK modelinin sadece Kürt kökenlileri değil, diğer azınlık gruplarını da kapsadığı ileri sürülmektedir: "Ülkenin herhangi bir

KCK yapısının örgütlenme modeli ve yapısal özellikleri, amacına ve misyonuna uygun nitelikler göstermektedir. Bu nitelikler aslında KCK yapılanmasına yönelik amaç ve beklentileri de daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

SDE Analiz

parçasında bulunan bir azınlık veya etnik-kültürel–inanç kesimi kendi özgünlüğü içerisinde demokratik özgür örgütlülüğünü geliştirerek kendi kendini yönetirken, aynı zamanda demokratik toplum konfederalizmi içerisinde temsilini bulur.”²⁶

- (4) Sözleşmede KCK yapısının kurucusu Abdullah Öcalan olarak gösterilmektedir: “Koma CivakênKurdistan (Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi) kurucusu ve Önderi, Abdullah Öcalan’dır. ...Yürütme Konseyi Başkanını görevlendirir. Temel konulara ilişkin Yürütme Konseyi kararlarını onaylar.”²⁷ Dolayısıyla KCK yapılanması, emir ve talimatlarını Abdullah Öcalan ve PKK’nın lider kadrolarından almakta ve her fırsatta Abdullah Öcalan’ın önderliğine vurgu yapılmaktadır.
- (5) Sözleşmede PKK ve KCK arasındaki ilişki şu şekilde belirlenmektedir:

**Yürütme Konseyi,
KCK’nın en
üst icra organı
olup; örgütün
bütün birimlerini
koordine etmekte
ve alınan kararları
uygulamaktadır.
Kırsal alandaki
ve kent
merkezlerindeki
eylemleri koordine
eden Yürütme
Konseyi’nin
başında, aynı
zamanda PKK’nın
Kandil’deki
liderlerinden
Murat Karayılan
bulunmaktadır.**

PKK, klasik parti olmayan, iktidarı hedeflemeyen, ideolojik, ahlaki ve örgütsel bir oluşumdur. Felsefe, bilim ve sanat alanında ideolojik ve özgür ahlaki bir örgütlenmedir. KCK sisteminin ideolojik gücüdür. Önderlik felsefe ve ideolojisinin hayata geçirilmesinden sorumludur. Bu çerçevede demokratik konfederalizm organlarının demokratik kurumlaşmasında yer alırlar. KCK sistemi içerisindeki her PKK kadrosu ideolojik, ahlaki, felsefik, örgütsel ve yaşamsal ölçüler açısından PKK yapılanmasına bağlıdır. Aynı zamanda her kadro yer aldığı çalışmanın çalışma ilkeleriyle de faaliyet yürütür. Ayrıca KCK sistemi içerisinde her çalışan PKK’nın ideolojik ve ahlaki ölçülerini esas alır.²⁸

Böylece KCK sistemi içerisindeki her unsur PKK’ya bağlı sayılmakta ve PKK, KCK yapısının ideolojik gücünü oluşturmaktadır.

KCK modelinin öngördüğü fonksiyonel birimlere ilişkin olarak, KCK Sözleşmesi’nde “Genel Organlar” başlığı altında “Kürdistan Halk Meclisi - Kongra-Gel” ve “Yürütme Konseyi” dikkat çekmektedir.

Bunlardan, Kongra-Gel, KCK’nın en yüksek karar ve yasama organı olarak görülmektedir.²⁹ Başındaki şahıs aynı zamanda PKK’nın Avrupa’daki liderlerinden birisi olan Zübeyir Aydar’dır.

SDE Analiz

KCK yapısının bir diğer fonksiyonel birimi olan Yürütme Konseyi ise, KCK’nın en üst icra organı olup; örgütün bütün birimlerini koordine etmekte ve alınan kararları uygulamaktadır.³⁰ Kırsal alandaki ve kent merkezlerindeki eylemleri koordine eden Yürütme Konseyi’nin başında, aynı zamanda PKK’nın Kandil’deki liderlerinden Murat Karayılan bulunmaktadır.

KCK modeli üzerindeki tartışmalar sonuçta "bu yapının ne olduğu" üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevedeki bir değerlendirmede, KCK konusuna ilişkin basında yer alan "PKK'nın şehir yapılanması", "PKK'nın sivil uzantısı", "PKK'nın gizli sivil kuruluşu", "PKK'nın kendisi", "PKK'nın yeni adı" vb. gibi farklı tanımlamalar reddedilmekte ve aşağıdaki tespitler yapılmaktadır:

KCK'yı reel sosyalist ve modern kapitalist ulus devlete alternatif olarak geliştirilmiş, devleti hedeflemeyen bir toplumsal örgütlenme ve yönetim sistemi olarak tanımlayabiliriz. ...KCK, dar anlamda bir örgüt değil, bünyesinde yasama, yürütme, yargı işlevi gören kurumlar, partiler, sendikalar, dernekler barındıran bir sistem.

KCK elbette PKK pratiğinin, Öcalan'ın arayışlarının sonucunda ortaya çıkmış bir sistem. PKK, kendisini o sistemin her kademe ve organında örgütlemeye çalışır. Parti mantığına göre işler. Ayrıca KCK bünyesinde PYD, PJAŞ, PAJK, PÇDK gibi başka partiler de var; fonksiyonları, program hedefleri daha farklı...

Ayrıca HPG, KCK sistemi içinde özerk bir yapı olarak tanımlanıyor. Yürütme konseyi bünyesinde Halk savunma komitesine bağlı olmakla birlikte işleyiş ve yönetim olarak özerk bir yapıdır. KCK'nın kuruluş amacı ve anlatmaya çalıştığımız konular "sözleşmesinde" ayrıntılı yer alıyor.

Asıl önemli, boyut şudur kanımca; Öcalan ile yapılan görüşmelerin basına yansıyan kısmı incelenirse, Kürt sorununun çözümünde, Kürt toplumu için öngördüğü ve dayattığı model KCK sistemidir. Bu model ayrı bir devlet ya da devlet içinde devlet olarak tanımlanamaz. Gelişmiş bir demokrasi de pekâlâ bir özerklik modeli olabilir.

Kürtler, dil, siyaset, kimlik gibi yasaklardan kurtulduğunda ve cumhuriyet demokratikleşerek reorganize olduğunda ortaya çıkan yepyeni bir durum, yeni bir nitelik olacaktır. Öcalan'ın "güvenlik şartı" olarak öne sürdüğü toplumun kazanımlarını ve yaşamsal değerlerini koruyacak bir tur sivil savunma ve asayiş gücüdür, illegal şartlarda dağda çatışan güçle alakası yoktur.³¹

Yukarıda bir örneği verilen ve KCK'yı "alternatif bir demokratik yapılanma" olarak gösteren eğilimden farklı olarak, bir diğer görüşe göre ise KCK, "örgütün psikolojik alan hakimiyeti stratejisinin en önemli ayaklarından biri-

"Öcalan ile yapılan görüşmelerin basına yansıyan kısmı incelenirse, Kürt sorununun çözümünde, Kürt toplumu için öngördüğü ve dayattığı model KCK sistemidir. Bu model ayrı bir devlet ya da devlet içinde devlet olarak tanımlanamaz."

SDE Analiz

si olup, ...bölge halkının iradesini gasp eden yapının adıdır.”³² Buna göre bir devlet modelini andırır şekilde yapılanan ve hareket eden KCK; idari, adli ve yasamaya ilişkin unsurlardan oluşan sivil bir yapılanma yöntemiyle kendi meclis, karar organları ve mahkemelerini kurmaya çalışmaktadır. Öyle ki KCK'nın örgüte karşı hareket edenleri kendi usullerince cezalandırdığı dava sürecinde kamuoyu gündemine gelmiştir. Bu hususa vurgu yapan diğer bir tespitte de şu noktalara dikkat çekilmektedir:³³

KCK'yı küçük bir devlet olarak adlandırabiliriz. Yani karşımızda bir devlet var.

Bir devletin anayasası, yasama, yürütme ve yargı organları olur. Bu örgütün kuruluş sözleşmesi de anayasa niteliğinde. Sözleşmeyi okuduğunuzda “Bunu ancak bir anayasa hukukçusu yazabilir” diyorsunuz.

Örgütün üç aşamalı bir planı var. Özgür önderlik, demokratik özerklik ve demokratik konfederalizm. Yani önce Öcalan'ın cezaevinde dışarı çıkartılması sağlanacak. Sonra demokratik özerklik ilan edilecek. Sonra da Türkiye, Irak, İran ve Suriye'de dört parçalı konfederal bir Kürt devleti kurulacak.

Terör örgütü beş alanda faaliyet yürütüyor. Bunlar ideolojik, siyasi, sosyal ve mali alanlarla halk savunma alanı. Vergi bile toplayan bu örgütün bir de ordusu var. Orduyu PKK'nın silahlı kanadı HPG oluşturuyor.

KCK'nın yürütme organının başında Murat Karayılan var. 300 delegeli Kongra Gel de yasama görevini üstleniyor. Yasama kanun çıkartıyor, yürütme de uyguluyor. Sorun çıkınca devreye yargı organı giriyor.

KCK dört ayaklı bir paradigmayla çalışıyor. Dört ayaklı paradigma kent meclisleri, siyaset akademisi, Demokratik Toplum Kongresi ve kooperatifçilikten oluşuyor. Demokratik Toplum Kongresi, Sivas ya da Erzurum kongreleri gibi. Öcalan'ın bu yapıyı kurarken Atatürk'ten esinlendiğini düşünüyorum. Kent meclisleri bir nevi taşra teşkilatı. Haftada bir toplanırlar. Buradakilerin büyük bölümü belediye meclisi ile il genel meclisi üyesi. Yani devletin kaynaklarıyla devletin organlarından çıkarılacak kararlarla örgütün istediği şeyler yapılıyor. Kooperatifçilik, dört ayaklı konfederasyon bölgesindeki tüm üretim araçlarının ele geçirilmesini amaçlıyor.

Devlet modelini andırır şekilde yapılanan ve hareket eden KCK; idari, adli ve yasamaya ilişkin unsurlardan oluşan sivil bir yapılanma yöntemiyle kendi meclis, karar organları ve mahkemelerini kurmaya çalışmaktadır. Öyle ki KCK'nın örgüte karşı hareket edenleri kendi usullerince cezalandırdığı gündemine gelmiştir.

SDE Analiz

Kamuoyunda, KCK yapılanmasının “ne olduğuna” ilişkin ortaya konulan bütün bu farklı nitelendirmelere paralel olarak, aslında Öcalan’ın da zaman içerisinde birbiriyle çelişen KCK tanımlamalarında bulunduğu görülmektedir. 2009 yılı ortalarına kadar KCK’yı “legal/meşru demokratik bir örgütlenme” olarak ifade eden Öcalan’ın, 2010 yılından itibaren KCK’nın “illegal silahlı bir örgütlenme” olduğunu söylemesi dikkati çekmektedir:

Daha önce disiplin soruşturmaları sırasında KCK konusundaki düşüncelerimi aktardım. Aynen şunu söyledim: **KCK sivil bir örgütlenmedir**, 50 tane sivil kurum bir araya gelip bir temsiliyete kavuştuğu zaman, bu benim için KCK’dır; KCK sivil toplum örgütlenmesinin koordinasyonudur. KCK sistemini her yer için önermişim; Irak’ta, Suriye, İran’da önermişim.³⁴

KCK için buraya daha önce Mudanya’dan bir savcı da geldi. KCK sistemiyle ilgili görüşüme başvurular. Savcıya da KCK sistemini anlattım. **KCK meşrudur**. KCK, öyle bir örgüt değildir. Siyasi alanda bir örgütlenme tarzıdır. KCK Kürtçe bir kavramdır. Türkçesi, Demokratik Siyaset Yönetimi’dir.³⁵

Aslında benim KCK ile söylemek istediğim; **KCK illegal bir yapılanma yani Türkiye’ye göre yasal sayılmıyor**. KCK’nın ayrı bir yapılanması vardır, işte başı Kandil’dedir. KCK’nın bir sürü yerde örgütlenmeleri vardır, yapılanmaları vardır, Türkiye içinde de yapılanmaları vardır. Onların kendilerine göre bir sistemi vardır, çalışmaları da buna göredir. **KCK ile legal siyaset ayırdır**. Belediye Başkanlarının, siyasetçilerin bu oluşumun üyesi olduklarını sanmıyorum, olmamaları da gerekir. Seçilmişlerin de bunu kabul edeceklerini sanmıyorum. KCK dediğim gibi ayrı, kendine göre sistemi ve örgütlenmesi olan bir oluşumdur, Türkiye’de yasal olmadığını bilir, buna göre davranır.³⁶

Bu tutuklamaların çoğunu KCK diye yapıyorlar, oysa KCK, ağırlıklı olarak Türkiye dışında örgütlenmiştir, işte **PKK KCK’dır**. **KCK ağırlıklı olarak dağda silahlı örgütleniyor**.³⁷

Nitekim KCK’nın illegal vasfına vurgu yapan benzer bir değerlendirmeyi örgütün Avrupa’daki lider kadrosundan, ‘Kürdistan Halk Meclisi – Kongra-Gel’in başındaki Zübeyir Aydar şu şekilde ifade etmektedir: “Eskiden her şey PKK idi. Şimdi her şey KCK. PKK, KCK adı verilen hareketin içinde sınırlı bir bölüm.”³⁸ Benzer bir şekilde, Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Bay-

Öcalan’ın da zaman içerisinde birbiriyle çelişen KCK tanımlamalarında bulunduğu görülmektedir. 2009’da KCK’yı “legal/meşru demokratik bir örgütlenme” olarak ifade eden Öcalan, 2010’da KCK’nın “illegal silahlı bir örgütlenme” olduğunu söylemiştir.

SDE Analiz

demir de konuk olduğu bir televizyon programında³⁹ PKK ile KCK arasındaki organik ilişkiyi "KCK, PKK'dır" şeklinde ifade etmiştir.

Öcalan, KCK modelinin üniter devlet modeliyle ve sınırlarla bir problemi olmadığını ifade etmektedir.⁴⁰

Ortadoğu'ya gelince ben Kürtler için KCK sistemini öneriyorum. Komala CivakaKurdistan adıyla bir örgütlenmeye gidilebilir. Bu örgüt kimsenin örgütü değil, tüm Kürtlerindir. ...Ben Ortadoğu'daki tüm bu sorunların çözümü olarak "civaka demokratik" formülünü ortaya atmıştım. Bu çözüm yönteminde bu kent Kürt kenti, bu kent Türk kenti, bu kent Fars kentidir denilmeksizin, mevcut sınırlara da dokunulmadan, ama bütün kültürel kimliklerin de kendini özgürce ifade ettiği bir sistem. Bunu AB kısmen yapıyor. Aslında Fransa milliyetçiliği buna direniyor. İspanya ve İngiltere bu sisteme biraz daha yakındırlar. Ulus-devleti aşmaya çalışıyorlar. Afrika ve Güney Amerika'da da ulus-devlet anlayışı aşılma yolundadır.

Öcalan'ın bu iddialarına karşın, KCK Sözleşmesinin "Kürdistan Demokratik Konfederal Birliğine İlişkin" başlıklı maddesinde;

KCK her Kürdistan parçasında halkın öz iradesini esas alır. Bu iradeyi demokratik konfederalizm esaslarına göre ortaya çıkarır. Demokratik ulus birliğini hedefler. Parçalar arası ilişkide konfederal dayanışma ve birlik esastır. Bu dayanışma ve birlik, tüm parçalardaki ve yurtdışındaki halkın ortak karar, yürütme ve denetleme organları ile sağlanır. Ortak ekonomi ve eğitim politikaları, sosyal ve kültürel etkinliklerle ve ortak meşru savunma ile geliştirilir.⁴¹

denilerek, Türkiye sınırlarını da aşan konfederal bir birliğin oluşturulacağı ve bir 'demokratik konfederalizm'in ortaya çıkacağı iddia edilmektedir. Dolayısıyla KCK'nın varlığı, zaman zaman PKK adına yapılan "ayrılma taleplerimizden vazgeçtik" açıklamalarıyla temelden ters düşmektedir.

KCK ile Türkiye sınırlarını da aşan konfederal bir birliğin oluşturulacağı ve bir 'demokratik konfederalizm'in ortaya çıkacağı iddia edilmektedir. Dolayısıyla KCK'nın varlığı, zaman zaman PKK adına yapılan "ayrılma taleplerimizden vazgeçtik" açıklamalarıyla temelden ters düşmektedir.

SDE Analiz

5. KCK Operasyonları ve Davaları Sürecine Yaklaşımlar

KCK yapılanmasına yönelik kamuoyunda dikkat çekmeye başlayan ilk geniş çaplı operasyon, 29 Mart 2009 yerel seçimleri sonrasında, 14 Nisan 2009 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatıyla yapılmıştır. O tarihten sonra 5 dalga halinde yapılan operasyonlar sonucunda, (103)'ü tutuklu olmak üzere toplam (152) kişi hakkında dava açılmıştır. Aralarında tutuksuz yargılanacak Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir'in de bulunduğu 12 BDP'li Belediye Başkanı, 2 İl Genel Meclisi Başkanı ve 2 belediye meclis üyesinin "Örgüt üyesi ve yöneticisi olmak", "Terör örgütüne yardım ve yataklık etmek" suçlarından 36,5'ar yıl hapsinin istendiği iddianamede, (11) sanığın "Devletin birliğini ve bütünlüğünü bozmak" suçundan ağırlaştırılmış müebbet, (124) sanığın ise 5 ila 15 yıl arasında değişen oranlarda hapisle cezalandırılmaları talep edilmektedir.⁴²

KCK iddianamesine esas teşkil eden operasyonlar sürecinde, içeriğinden ziyade operasyonların yapılış şekli ve gözüaltına alınan kişilerin siyasi kimlikleri kamuoyunun gündeminde yer almıştır. Özellikle Aralık 2009 tarihinde 11 ilde yapılan⁴³ ve aralarında (7) belediye başkanı ve bazı siyasetçilerin de bulunduğu 36 kişinin gözüaltına alındığı KCK operasyonlarında, KCK yönetiminde oldukları ve KCK'nın emirleri ile hareket ettikleri iddia edilen bu şahısların, savcılığa götürülürken tek sıra halinde ve elleri kelepçeli bir şekilde fotoğraflarının medyada yer alması, kamuoyunda önemli tartışmalara yol açmış ve bu nedenle İçişleri Bakanlığı görevliler hakkında soruşturma başlatmıştır.

Bazı yerel yöneticileri de kapsayan bu operasyonları "provokasyon" olarak nitelendiren Abdullah Öcalan, avukatları aracılığıyla kendilerine yakın internet sitelerinde 01 Ocak 2010 tarihinde yayınlanan açıklamasında;

KCK operasyonlarında, KCK yönetiminde oldukları ve KCK'nın emirleri ile hareket ettikleri iddia edilen şahısların, savcılığa götürülürken tek sıra halinde ve elleri kelepçeli bir şekilde fotoğraflarının medyada yer alması nedeniyle İçişleri Bakanlığı görevliler hakkında soruşturma başlatmıştır.

SDE Analiz

"KCK'nın illegal bir yapılanma olduğunu ve başının Kandil'de bulunduğunu" söyleyerek, "belediye başkanlarının, siyasetçilerin bu oluşumun üyesi olmadıklarını" iddia etmiştir:

Belediye Başkanlarına dönük bu operasyon aslında bir provokasyondur. Halkın tepkileri yoğundur sanırım bu provokasyonlara karşı. Kürt halkı her şeye karşı örgütlüdür, örgütlülüğünü koruyorlar. Kendi örgütlülüklerini elbette savunacaklar, protestoları da bu yönlü geliştireceklerdir... KCK ile legal siyaset ayrıdır. Belediye Başkanlarının, siyasetçilerin bu oluşumun üyesi olduklarını sanmıyorum, olmamaları da gerekir. Seçilmişlerin de bunu kabul edeceklerini sanmıyorum. KCK dediğim gibi ayrı, kendine göre sistemi ve örgütlenmesi olan bir oluşumdur, Türkiye'de yasal olmadığını bilir, buna göre davranır.⁴⁴

Çeşitli tarihlerdeki duruşmalarda ortaya konulan "anadilde savunma" talebi, mahkeme tarafından defaten reddedilmiş; hatta bir seferinde sanıklardan birisinin Kürtçe savunma girişimi mahkeme başkanı tarafından tutanaklara "bilinmeyen bir dilde konuştu" ifadesiyle geçirilmiştir.

KCK operasyonları ve davaları sürecinde "kelepçeli fotoğraf" olayından sonra gündeme gelen bir başka tartışma konusu da Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın ilk duruşmalarında sanıklar ve avukatları tarafından dile getirilen "anadilde savunma" talepleri olmuştur. Çeşitli tarihlerdeki duruşmalarda ortaya konulan bu talep, mahkeme tarafından defaten reddedilmiş; hatta bir seferinde sanıklardan birisinin Kürtçe savunma girişimi mahkeme başkanı tarafından tutanaklara "bilinmeyen bir dilde konuştu" ifadesiyle geçirilmiştir.

Mahkemenin bu tutumu hukuki ve siyasi sonuçlarıyla ciddi tartışmalara neden olmuş, bu konuda bir takım akademik çalışma ve araştırmalar gündeme getirilmiştir. Bu kapsamda kamuoyunda en çok tartışılan çalışma, Baskın Oran'ın, Lozan Antlaşması'ndaki 'anadilde savunma' hakkına ilişkin hazırladığı ve KCK davasının görüldüğü mahkemeye sunduğu rapordur.

Mahkeme tarafından reddedilen bu raporda Oran, "anadilde savunma yapma hakkı"nın reddedilmesiyle Lozan Antlaşması'nın 39/5 ve Anayasa'nın 90/5 maddesi ile Yargıtay Ceza Genel Kurulu ilkesel kararlarının çığnendiğini söylemiştir. Sanıkların duruşmalarda kendi dillerini kullanabilmeleri için yararlanacakları tek maddenin kurucu antlaşma olan Lozan'ın 39/5 maddesi olduğunu ifade eden Oran, burada tarafların duruşma dilini bilip bilmediklerinin önemli olmadığını vurgulamıştır: "O maddede söylenen aynen şöyle: 'Türkçe'den başka dil konuşan TC vatandaşları mahkemelerde kendi dillerini kullanmak için gerekli kolaylıklardan yararlandırılır.' Bu, tercüman kullanılması anlamına geliyor."⁴⁵

SDE Analiz

Öcalan da KCK davalarındaki "anadilde savunma" isteğini siyasi bir yaklaşımla ele alarak, anadili bir onur olarak nitelendirmiş ve sanıkların tavırlarını onurunu ve varlığını korumada ısrar olarak gördüğünü belirtmiştir.⁴⁶

Emniyetteki ve Savcılıktaki ifadelerini Türkçe olarak veren sanıkların duruşmalarda Kürtçe savunma yapma konusunda ısrarcı olmaları, Türk kamuoyunda bir tutarsızlık olarak algılanmış ve provokatif bir davranış olarak nitelendirilmiştir. Yine bu çerçevede, Anayasa'da açıkça resmi dilin Türkçe olduğu ve diğer Batı demokrasilerinde de mahkemelerde kullanılan dilin, bir zorunluluk olmadıkça o ülkenin resmi dili olduğu argümanları sıklıkla dile getirilmiştir. Nitekim Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından hazırlanan "Resmi Dil ve AİHM İçtihatları" başlıklı raporda anadilde savunma yapma istemine ilişkin olarak şu hususlar vurgulanmıştır:

Bu konuya benzer şekilde bir diğer husus ise mahkemelerde anadile ilişkin savunma yapma istemidir. Bu konuda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda 2004 yılında yapılan değişiklikle "Sanık veya mağdur, meramını anlatabilecek ölçüde Türkçe bilmiyorsa; mahkeme tarafından atanan tercüman aracılığıyla duruşmadaki iddia ve savunmaya ilişkin esaslı noktalar tercüme edilir." fıkrası eklenmiştir. İnsan Hakları Sözleşmesinin 6.maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı kapsamında savunmanın elverişli vasıtalarla yapılmasının teminat altına alınması için düzenlemeler getirmiş, buna ücretsiz bir tercüman hizmetinden yararlanmayı da dâhil etmiştir. Son günlerde mahkemelerde anadilde savunma yapma talepleri maksatlı bir şekilde ortaya konulmaktadır. Böylesi taleplerin insan hakları koruma şemsiyesinden yararlanması mümkün gözükmemektedir.

Ülkemiz anayasal düzenleme olarak resmi dil olarak Türkçeyi belirlemiştir. Yurdumuzda resmi dil dışında Kürtçe dahil çeşitli diller ve lehçeler bulunmaktadır. Bunların bu dilleri konuşanlar tarafından öğrenilmesi, öğretilmesi daha doğrusu yaşatılması ve saygı gösterilmesi konusunda hiçbir tereddüt bulunmamakta, hatta bu konuda pozitif hukukta düzenlemeler bulunmaktadır. İnsan Hakları Mahkemesi eskiden bu yana resmi dil tercihi ve uygulanması konusunda ulusal devletlerin egemenlik alanında bulunan bu hususa saygı gösterme prensibini defalarca tekrarlamıştır. Bunun temel haklara ilişkin bir konu olmadığı dolayısıyla da ayrımcılık yasağına da konu edilemeyeceğini ifade etmiştir. Bunu tanımlarken de resmi işlemlerden yararlanan kişilerin de bu kurallara uyma zorunluluğu dile getirilmiştir.⁴⁷

KCK operasyonları ve yargılaması süreci boyunca avukatlarıyla yapmış olduğu çeşitli görüşmelerde bu sürece ilişkin yorumlarda bulunan ve KCK'nın sivil toplum örgütlerinin bir çeşit demokratikleşmesi olduğunu ileri

Emniyetteki ve Savcılıktaki ifadelerini Türkçe olarak veren sanıkların duruşmalarda Kürtçe savunma yapma konusunda ısrarcı olmaları, Türk kamuoyunda bir tutarsızlık olarak algılanmış ve provokatif bir davranış olarak nitelendirilmiştir.

SDE Analiz

süren Öcalan, bu operasyonların demokratik siyasetin tasfiyesine yönelik olduğunu;⁴⁸ KCK davası ve operasyonlarının bu yapı üzerinden gelişen Kürt demokratik siyasi hareketini tasfiyeye yönelik bir komplo olduğunu ve KCK'ya yönelik devlet içerisinde farklı yaklaşımların bulunduğunu;⁴⁹ bu sürecin bir rehin alma ve yürütme politikası olduğunu;⁵⁰ dava sürecinin devletin tutarsızlığını gösterdiğini, çünkü KCK sanıklarının duruşmalarında Kürtçe konuşmalarına izin verilmezken Kemal Burkay'ın devletin resmi kanalı TRT 6'da Kürtçe konuşabildiğini;⁵¹ AKP'nin, KCK operasyonlarıyla legal siyaset alanını boşaltıp Kürt siyasi hareketini FKÖ'leştirmeye ve boşalan bu alanı Hamas tarzı kendi legal Kürt siyasetiyle doldurmaya çalıştığını⁵² iddia etmiştir.

KCK operasyonları ve davalarına ilişkin olarak kamuoyunda temelde iki farklı yaklaşımın olduğu gözlenmektedir. Bir yaklaşım, KCK'nın "illegal" ve "Kürt siyasetinde çoğulculuğu engelleyen bir yapı" olduğundan hareketle, bu operasyonların ve açılan davaların bir gereklilik olduğunu, tam zamanında yapıldığını, şayet bu operasyonlar yapılmasa idi bugün örnekleri görülen sokak eylemlerinin daha geniş çaplı olacağını ve yaygınlık kazanacağını iddia ederken; bunun aksini ileri süren bir diğer yaklaşım, KCK'nın aslında PKK'nın legalleşmesi sürecinde önemli bir ara mekanizma görevi gördüğünü ve bu operasyonların ve dava sürecinin Kürt demokratik siyasi hareketinin gelişmesini engellediğini iddia etmektedir.

KCK konusunda ortaya çıkan bu iki farklı eksen, medya dünyasının çeşitli yazarlarının KCK ve KCK'ya yönelik operasyon ve davalar hakkında yazmış oldukları yazılarda açıkça görmek mümkündür:

Birleşik Krallık'taki Kuzey İrlanda sorununda IRA'nın siyasi kanadı olarak bilinen Sinn Fein partisinin barış sürecinde ve IRA'nın silahsızlandırılmasında oynamış olduğu rolden yola çıkan Cengiz Çandar, KCK'yı Sinn Fein'e benzetmekte ve KCK'ya Türkiye'de benzer bir misyon yüklenmesi gerektiğinden hareketle şu tespitlerde bulunmaktadır:

Evet, KCK-PKK ilişkisi, büyük ölçüde Sinn Fein-IRA ilişkisini andırıyor. İngiltere hükümeti, -o da 14 yıl süren bir sürecin ardından- Sinn Fein'i muhatap alarak sonuçta IRA'yı silahsızlandırmayı başarmıştı. Bizde Sinn Fein'i yok ederek, IRA'yı ortadan kaldıracaklarını düşünen bir zihniyet ortaya çıktı.⁵³

Çandar, bir başka yazısında ise "siyasi bir dava" olarak nitelendirdiği KCK operasyonlarının ve dava sürecinin, "KCK'yı PKK'lılaştırmaya yol açacağını"; oysa yapılması gerekenin tam tersi olduğunu belirtmekte ve bu

IRA'nın siyasi kanadı olarak bilinen Sinn Fein partisinin barış sürecinde ve IRA'nın silahsızlandırılmasında oynamış olduğu rolden yola çıkan Cengiz Çandar, KCK'yı Sinn Fein'e benzetmekte ve KCK'ya Türkiye'de benzer bir misyon yüklenmesi gerektiğinden bahsetmektedir.

SDE Analiz

süreçten PKK'nın, hedeflenenin aksine, daha da güçlenerek çıktığını ileri sürmektedir:

Başından beri, atılan adımın 'KCK'yı PKK'lılaştırmaya yol açacağını, oysa gelinen noktada yapılması gerekenin PKK'yı KCK'lılaştırmak olduğunu' yazdım, çizdim, haykırdım. Hedefi, 'dağdan indirmek' olarak koyduysanız, 'dağdan zaten inmiş' olanları içeri tıkarak, 'şehirlerde siyaset'e alanı kapatırsanız, 'dağın yolunu genişletmek'ten başka bir şey yapmamış olursunuz.

Anlatmak istediğimiz buydu, yapılan, tam da 'yapılmaması gerekenin yapılması' oldu. Hükümet çevresinin mantığı ise farklıydı. KCK operasyonu ile PKK'ya ağır bir darbe indirileceğini, bölgede gerek AK Parti'nin gerekse PKK karşıtı veya PKK baskısı nedeniyle rahat edemeyenlerin önünün açılacağını tasarlamıştı.

Bölgenin merkezi, nabzının attığı yer, Diyarbakır. Gidin görün. PKK'nın 'manevi gücü', 554 gün öncesinden çok daha güçlü. Hükümet, kayayı kaldırmış ama PKK'nın kafasına değil, kendi ayağına düşürmüştü.⁵⁴

Legal/illegal Kürt siyasi hareketine ilişkin çalışmalarıyla bilinen Ruşen Çakır, KCK operasyonlarını, Kürt siyasi hareketini içine düşmüş olduğu derin siyasi krizden kurtaran bir tür "hayat öpücüğü" olarak görmektedir. Çakır'a göre, Kürt siyasi hareketinin içine düşmüş olduğu bu krize, "devletin inkar ve asimilasyon politikalarından alenen vazgeçmesi" neden olmuştu. KCK operasyonları nedeniyle Kürt siyasal hareketinin tekrar bir "tasfiye" kaygısına düştüğünü vurgulayan Çakır, KCK tutuklamalarının arkasında, tutuklanan kişilerin, "yasadışı Kürt siyasi hareketi (PKK) ile yasal olan (BDP) arasında köprü vazifesi gördükleri" düşüncesinin yattığını ifade etmektedir. Çakır'a göre, özellikle tutuklananların kelepçeli fotoğrafları, hükümetin Kürt açılımına başından beri geniş ölçüde destek veren bazı çevrelerde tam bir şaşkınlık yaratmış ve çoktandır terk edilmiş olduğu düşünülen "güvenlikçi" politikaların devlet katında tekrar egemen olmaya başladığı kaygılarına neden olmuştur.⁵⁵

KCK operasyonlarının yanlışlığına vurgu yaptığı bir başka yazısında ise Çakır, bu sürecin, "DTP'yi PKK'laştırma" gibi bir beklenmedik sonuç doğurabileceği hususuna dikkat çekmektedir:

KCK operasyonları nedeniyle Kürt siyasal hareketinin tekrar bir "tasfiye" kaygısına düştüğünü vurgulayan Çakır, KCK tutuklamalarının arkasında, tutuklanan kişilerin, "yasadışı Kürt siyasi hareketi (PKK) ile yasal olan (BDP) arasında köprü vazifesi gördükleri" düşüncesinin yattığını ifade etmektedir.

SDE Analiz

Bu operasyonların yanlış olduğu kanısındayım. Güvenlik bürokrasisi içinde benim gibi düşünenlerin sayısının hiç de az olmadığını da biliyorum. Onların neden itiraz ettiklerini bilmiyorum ancak bana göre bu soruşturma birçok açıdan anlamsız, yararsız ve hatta zararlı. Şöyle ki:

1) Kürt siyasi hareketinin yasal ve yasadışı boyutları birer gerçeklikse, bunların arasında “yarı yasal” olarak tanımlayabileceğimiz bir yapının bulunmasından daha doğal ne olabilir?

2) Hükümetin ilan ettiği “Kürt açılımı”nın, yasadışı Kürt hareketini, kendi rızasıyla tasfiyeyi ve onu yasal siyasi süreçlere katmayı hedeflediğini düşünüyorum. Hal böyleyken bu geçişi kolaylaştırabilecek köprüleri yıkmak akıl kâni gözükmüyor.

3) Tıpkı daha önceki siyasi partiler (HEP, DEP, HADEP, DEHAP) gibi DTP’nin de PKK ile yoğun bir ilişkisi olduğu bir sır değil. Devlet bu ilişkiyi koparmayı daha önce defalarca denemiş ve her sefer başarısız olmuştu. Hatta bu yöndeki çabaların o partileri daha da güçlendirmiş olduğunu söyleyebiliriz. O halde, tam da “Kürt açılımı” tartışılırken eskiye dönmeyi anlamak mümkün değil. Ayrıca, daha önce de KCK benzeri yapılar mevcuttu ve devlet bunları yok etme yerine bir şekilde denetim altına almayı daha fazla tercih ederdi.

4) Bu yapılan operasyonların PKK ile DTP’nin ilişkisini koparacağını herhalde kimse hayal etmiyordur. Son Güneydoğu turunda, bölgede PKK ve Öcalan’ın hiç olmadığı ölçüde meşrulaşmış olduğuna tanık oldum. Yani bu türden baskılarla bölgedeki PKK etkisini yok edileceğini düşünmek hiç inandırıcı değil.

Özetle... PKK’yı DTP’leştirmek varken DTP’yi PKK’laştırma sevdasından vazgeçilmemesi durumunda onca umuda yol açan açılımın başarılı olma şansı kalmayabilir.⁵⁶

“KCK Dosyası/Küresel Devlet Devletsiz Kürtler” kitabının yazarı N. Mehmet Güler de KCK davasında tutuklu olarak yargılananların siyasi kimliklerine dikkat çekerek, davanın hukuki değil siyasi bir nitelik taşıdığını ileri sürmektedir:

SDE Analiz

KCK davası ile bağlantılı önemli, ilginç bir noktaya dikkat çekerek yazıyı bitiriyorum. Dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt, Amerika gezisi dönüşünde mealen, Kürt hareketinin

siyasallaşmasını tamamladığını, yasallaşma sürecine girdiğini ciddi bir tehlike olarak dile getirmişti. Yasadışı olanı ya tümüyle yok edeceksiniz ya da yasal hale getireceksiniz. Yasalara uygun bir Kürt hareketi neden tehlike olsun anlamakta zorlanıyorum. KCK davasında tutuklananların tamamına yakını yasal bir partinin yöneticisi ve Belediye Başkanı... Dolayısıyla ortada bir paradoks var; yasal olarak seçimlere katılabilen ve yerelde iktidar olan bir parti ve eğer amacı yasallaşmak ise neden illegale olmaya çalışsın? Yani dava hukuki olmadığı gibi politik olarak da iyi niyet, gerekçe ve anlamdan yoksundur.⁵⁷

Ulusal medyanın yanı sıra, dış basında da KCK davaları ile ilgili haberlerin çıktığı görülmektedir. Örneğin, 10 Kasım 2010 tarihli İngiliz Guardian Gazetesi'nde yayımlanan ve Margaret Owen tarafından kaleme alınan bir yazıda; "KCK davasının hukuki değil siyasi bir dava olduğu ve davanın aylar hatta yıllarca sürebileceği" ileri sürülmektedir. Owen yazısında ayrıca, "KCK davasının, Türkiye'nin demokrasi, adalet ve hukukun üstünlüğü konusundaki gerçek duruşunu ortaya koyacağını" ifade etmektedir.⁵⁸

"Yasal Kürt kimliği hareketiyle PKK arasındaki ilişkinin bir sır olmadığını" ifade eden Oral Çalışlar da, geniş çaplı KCK operasyonlarının Kürtler açısından bir hayal kırıklığı yarattığını ve siyasi çözüm umudunun bir kez daha "kayalara tosladığını" vurgulamaktadır.⁵⁹ PKK'nın dağdan indirilmesi sürecinde, KCK yapısının değerlendirilmesinin mümkün olabileceğini söyleyen Çalışlar, şu saptamada bulunmaktadır:

PKK'nın dağdan indirilmesi, bir geçiş sürecini gerektiriyor. Bu süreç içinde, değişik yöntem ve örgütlenme biçimleriyle PKK'nın silahlarını bırakması ve barış sürecinin içine katılması gerekiyor. Kürtler bunu görüyorlar ve bu bağlamda bazı yeni yapılanmalar geliştirmeye çalışıyorlar. KCK'nın da bu çerçevede bağlamında değerlendirilmesi mümkün. Ama Türkiye'deki irade, yaşanan süreçleri siyasi bir anlayış içinde algılamayı başaramadığı için, Kürtlerin yasal alandaki damarlarını kesmeyi 'yaratıcı' bir yol olarak algılamaktan kurtulamıyor.⁶⁰

Yukarıda örnekleri verilen ve KCK operasyonlarının (ve tabii ki dava sürecinin) yanlışlığına işaret eden yaklaşımlardan farklı olarak, bu operasyonların gerekliliğini ve önemini vurgulayan görüşlere de medyada sıklıkla rastlanmaktadır.

"Yasal Kürt kimliği hareketiyle PKK arasındaki ilişkinin bir sır olmadığını" ifade eden Oral Çalışlar da, geniş çaplı KCK operasyonlarının Kürtler açısından bir hayal kırıklığı yarattığını ve siyasi çözüm umudunun bir kez daha "kayalara tosladığını" vurgulamaktadır.

SDE Analiz

KCK ile PKK arasında bir fark olmadığına (ikisinin de aynı örgütlenme olduğuna) işaret eden ve KCK'yı, "PKK'nın format değiştirmeye, şehre inmeye çalışan hali" olarak tanımlayan Sedat Laçiner, KCK yapısının illegal niteliğine ilişkin şu tespitlerde bulunmaktadır:

KCK, şehirde sivil itaatsizlik eylemlerini yönetecekti, halkı eylemlere sokacaktı, Fransa'da olduğu gibi arabalar yakılacak, halkla polis çarpışacak, dolayısıyla da devlet halk karşı karşıya getirilmiş olacaktı. Bunun yarattığı zemin üzerinden de, KCK Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne paralel bir ikinci devlet ve bu devletin bir kitlesini inşa etmeye çalışacaktı. Devletin mahkemesi - KCK'nın mahkemesi, devletin valisi - KCK'nın o ildeki sorumlusu gibi paralel bir otorite yaratma çabası olarak planlanmıştı.

KCK'nın çalışma yöntemlerinde şiddet hâlâ merkezde. Bir hareketi terör olmaktan çıkaran, şiddete ne kadar başvurup başvurmadığıdır. Anahtar kelime şiddettir. Bazıları, "KCK yöneticilerinde bir çakı bile yok" diyor, muhtemelen Abdullah Öcalan'ın da bir çakısı yoktu. Terörist olmak için birisini bıçaklamamız, öldürmeniz gerekmiyor. İnsanlar terörist olduğunuzu düşünüyor ve sizden korktuğu için bazı eylemlere katılıyorsa, dükkanını kapatıyorsa bu bir terör eylemidir. KCK'nın Diyarbakır'daki bir sorumlusu, bir mahkeme düzenliyor, ona insanlar istemese de gidiyor, yargılanma sonunda ceza alıyorsa burada yasa dışı bir terör eylemi var. Bomba patlamıyor olması onu terör eylemi olmaktan çıkarmaz.⁶¹

Laçiner, KCK davaları sürecinde de sıklıkla dile getirilen, "KCK'nın finans kaynağı olarak belediyeleri kullandığı" iddialarına ilişkin olarak ise şunları söylemektedir:

Mesela belediyeler dağda bir çatışma olduğunda, öldürülen PKK'lının cenazesini kaldırıyor, öldürülen PKK'lının ailesine, kardeşlerine maaş bağlıyor, sosyal yardımda bulunuyorlar. Belediyelerin ve derneklerin böyle bir rolü var. Yani PKK dağda çatışırken, belediyeler ve diğer sivil görünümlü PKK uzantıları şehirde o savaşı ayakta tutmaya çalışıyorlar, hem finanse ediyorlar hem de moral desteğini sağlıyorlar.⁶²

SDE Analiz

Gazeteci-yazar Avni Özgürel de, "Bir belediye işçisi belediye başkanlarına emir veriyor, hakaret edebiliyor. Orada büyük bir rant dönüyor. Örgüt bu rantlardan besleniyor."⁶³ şeklindeki sözleriyle KCK'nın yerel yöneticiler üzerindeki bu etkinliğine ve finans kaynaklarına dikkat çekmektedir.

KCK ile PKK arasında bir fark olmadığına (ikisinin de aynı örgütlenme olduğuna) işaret eden ve KCK'yı, "PKK'nın format değiştirmeye, şehre inmeye çalışan hali" olarak tanımlayan Sedat Laçiner, KCK yapısının illegal niteliğine ilişkin tespitlerde bulunmuştur.

KCK Operasyonlarının, aslında "kurulmakta olan Büyük Kürdistan'ın deşifresi" olduğunu ve Öcalan'ın 2005 yılındaki talimatlarına kadar dayandığını ifade eden gazeteci-yazar Adem Yavuz Arslan da, KCK'nın "bir sivil toplum yapılanması değil, içine PKK'yı da alan çatı terör örgütü" olduğunu vurgulamakta ve BDP'liler üzerindeki KCK baskısına ilişkin örnekler vermektedir:

Kendi yasama, yürütme ve yargısını kuran bir örgüt KCK. Bu konuda kapsamlı bir şema iddianamede mevcut.

Aslında burada dikkat çekici bir başka nokta daha var. Şöyle ki; KCK yapılanması, örgütlenme ve fiiliyata ilişkin gelişmeler, Kandil ya da İmralı'yı aşan başka bir 'aklı' işaret ediyor.

Görünen o ki belediye başkanlarını halk seçmemiş. KCK isim önermiş ve o olmuş. Hiçbir inisiyatifleri yok. Hatta eylemlere katılmadıkları gerekçesiyle yargılanıp cezalandırılıyorlar. Bir temizlik işçisi Osman Baydemir'i sorguluyor, ceza veriyor. Hatta kendi aralarında hakir görmek için Baydemir'den bahsederken 'Osman Ciguli'si' diyorlar.

BDP'li siyasetçilerle ilgili bölümler ise düşündürücü. Çünkü, BDP'liler adeta KCK elinde esirler. Hiçbir inisiyatifleri yok. Bu durum zaman zaman yaptıkları densiz açıklamaları da izah ediyor aslında. KCK'nın atadığı ve görünüşte temizlik işçisi olan şahıs bir milletvekiline, hatta grup başkanvekiline 'emir' veriyor. Uymazsa cezalandırıyor. Nasıl konuşacağından tutun da nerede ne yapacağına kadar her şeyi onlar belirliyor.⁶⁴

KCK'yı, "PKK'nın da içinde bulunduğu üst çatı bir yapı" / "örgütün eylemsellik potansiyelini sürdürebilir kılacak en önemli omurga" olarak tanımlayan Süleyman Özeren, KCK'nın, örgütün siyasal yaşama geçişinin bir ara formülü olduğu iddialarına karşı çıkmakta ve bu yapının bölge halkının iradesini gasp ettiğine dikkat çekmektedir.⁶⁵

İhsan Bal da KCK'yı, benzer şekilde "PKK'yı da içine alan çatı bir yapının adı" olarak nitelendirmekte ve "Demokratik Toplum Kongresi (DTK)'nin, KCK'nın yol haritasının uygulanmasına öncülük edecek bir yapı olarak çalıştığını" vurgulamaktadır.⁶⁶

"...sadece dağdakilerin silah bırakıp dağdan inmesini sağlamak yeterli değil. Şehirdekilerin dağa çıkmasını ya da dağdaymış gibi eylem yapmasını da engellemek lazım."⁶⁷ diyen yazar Erhan Başyurt'a göre ise KCK ope-

KCK
Operasyonlarının,
aslında
"kurulmakta olan
Büyük Kürdistan'ın
deşifresi" olduğunu
ve Öcalan'ın
2005 yılındaki
talimatlarına
kadar dayandığını
ifade Adem Yavuz
Arslan da, KCK'nın
"bir sivil toplum
yapılanması değil,
içine PKK'yı da
alan çatı terör
örgütü" olduğunu
vurgulamaktadır.

SDE Analiz

rasyonlarının yapılmasında geç bile kalınmıştır. Öcalan'ın ve örgüt çevresinin Osman Baydemir'e ve Orhan Miroğlu'na yönelik tehditlerini bu duruma örnek gösteren Başyurt, KCK yapısının ve genel olarak örgütün farklı düşüncelere tahammülü olmadığına ve bunları yok etmeye çalıştığına vurgu yapmaktadır:

Her türlü demokratik hakkı talep edeceksin, hatta bu yüzden silaha sarıldığını iddia edeceksin, sonra da farklı düşünen herkesi ölümle tehdit edeceksin.

Baydemir ve Miroğlu'na yönelik tehditler, KCK operasyonlarına karşı mesafeli duran aydınlar için de yeniden muhasebe yapmayı zorunlu kıldı.

"KCK, PKK'nın şehir yapılanmasıdır. Silahsız mücadeleyi benimsemiştir. Kendilerine operasyon yapılması hatadır" diyenler, bugün karşı karşıya kaldıkları acı tabloyu nasıl değerlendirecekler?

Sanırım hepsi fikirlerinde tadile gitmişlerdir.

Yakında daha fazla insan, "KCK konusunda adım atılmakta neden bu kadar gecikildi? Neden zamanında tespit edilip şehirlerde de yapılaşması engellenmedi?" diye sormaya başlarsa şaşırmanın.⁶⁸

Öcalan'ın ve örgüt çevresinin Osman Baydemir'e ve Orhan Miroğlu'na yönelik tehditlerini örnek gösteren Başyurt, KCK yapısının ve genel olarak örgütün farklı düşüncelere tahammülü olmadığına ve bunları yok etmeye çalıştığına vurgu yapmaktadır.

SDE Analiz

6. Sonuç ve Değerlendirme

Bu raporda da tartışıldığı üzere, KCK'nın, alternatif bir devlet modelini amaçlayan illegal bir terör örgütü yapılanması mı yoksa demokratikleşme çabası içerisinde örgütün illegalden legale geçişini temsil eden bir hareket mi olduğu hususu, devletin bu yapılanmaya karşı göstermiş olduğu reaksiyon sürecinde ülke gündemine gelmiştir.

Bu çerçevede ortaya konulan temel yaklaşımlardan ilki, KCK'nın, örgütün şehirlerde yaygın olarak oluşturduğu bir yapılanma olmakla beraber, kamuoyunda sıkça dile getirildiği gibi sadece bir "şehir yapılanması"ndan ibaret olmadığını ileri sürmektedir. Bu yaklaşıma göre KCK, bu durumun çok ötesinde, bir devlet sistemine benzer şekilde, yeni bir yönetim tarzını ve modelini temsil etmektedir. Bu kapsamda, her ne kadar başta Öcalan olmak üzere çeşitli çevrelerce KCK'nın mevcut devlet yapısı ve sınırlarını değiştirmeyi hedef alan (devletin üniter yapısını tehdit eden) bir yapılanma olmadığı iddia edilse de; KCK Sözleşmesinin içeriği ve bazı örgüt liderlerinin açıklamalarından da görüldüğü kadarıyla KCK'nın, özünde sadece Türkiye'nin bir kısmıyla sınırlı özerk bir yapıdan, yine Türkiye'nin de dâhil olduğu ve İran, Suriye ve Irak'ın belirli bölgelerini de içeren, daha geniş bir coğrafyada yer alacak, bağımsız ve konfederal nitelikte bir devlet yapılanmasına kadar uzanan bir yapıyı hedeflediği dile getirilmektedir.

KCK yapısının PKK ile ilişkisine ve illegal niteliğine gönderme yapan bu yaklaşım çerçevesinde, KCK yapılanmasının, her ne kadar silahlı örgüt yapısına kıyasla daha demokratik ve sivil bir yapılanma modeli olduğu iddia edilse de; aslında şiddeti ve silahlı unsurları dışlamadığı, şiddet içeren kitlesel eylemlere odaklandığı, legal ve illegal olan arasında gidip geldiği ve illegal alandan kesin çizgilerle kendisini ayırtmadığı vurgulanmaktadır.

KCK yapısının PKK ile ilişkisine ve illegal niteliğine gönderme yapan yaklaşım çerçevesinde, KCK yapılanmasının, her ne kadar silahlı örgüt yapısına kıyasla daha demokratik ve sivil bir yapılanma modeli olduğu iddia edilse de; aslında illegal alandan kesin çizgilerle kendisini ayırtmadığı vurgulanmaktadır.

SDE Analiz

Yine bu yaklaşıma göre, KCK yapılanmasının Stalinist bir anlayışla, örgüt lideri Öcalan ve onun görevlendirdiği, ama örgütün silahlı unsurlarının içerisinde yer alan (Kandil'deki) lider kadrolar tarafından yönetilmesi ve örgüt çevrelerince sıkça dile getirilen "KCK'nın PKK'dan farklı bir şey olmadığı" şeklindeki ifadeler, KCK yapılanmasının silahlı Kürt siyasal hareketinin daha demokratik bir çizgiye yönelişinin bir göstergesi ve ifadesi olduğu ya da olabileceği yönündeki iddia ve tezleri çürütmektedir. Nitekim örgütün 12 Haziran 2011 seçimleri öncesinde ülkenin iç kesimlerinde gerçekleştirmiş olduğu terör eylemlerinin (04 Mayıs 2011'de Kastamonu'da gerçekleştirilen terör saldırısı gibi) yanı sıra, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinde kent merkezli kitlesel hareketlere de ağırlık verilmesi; örgütün ve KCK yapılanmasının eylemsellik anlamında paralel hareket ettiklerine dair bir işaret olarak gösterilmektedir.

KCK'nın denetim altına alınmasından ziyade yok edilmesini amaçlayan operasyonlar, hedeflenenin aksine, yeni dağa çıkışlara neden olmuş, şiddet yanlısı olmayan Kürt siyasi hareketinin temsilcilerini örgüt karşısında etkisizleştirmiş ve dolayısıyla da örgütün bölgedeki gücünü daha da artırmıştır.

KCK konusundaki ikinci temel yaklaşım biçimi ise, örgütün demokratikleşme çabalarına paralel olarak, KCK yapısının, Kürt siyasal hareketinin izlediği tarihsel seyir içerisinde legalle illegal arasında bir köprü olduğu yönündeki yaklaşımdır. Nitekim KCK yapılanmasının da içinde olduğu böylesi bir gelişim sürecinin ürünü olarak ortaya çıkan Demokratik Toplum Kongresi (DTK) yapısı da, bu eğilimin bir göstergesi olarak sunulmaktadır.

Özellikle örgüt mensuplarının dağdan indirilmesi, örgütün silahsızlandırılması ve bir şekilde barış sürecinin içerisine dahil edilmesi sürecinde KCK'nın, tıpkı Kuzey İrlanda sorunundaki Sinn Fein örneğinde olduğu gibi, bir rol oynayabileceğini ileri süren bu yaklaşım, KCK operasyonları ve dava sürecinin, PKK'nın tasfiyesini sağlamayacağını; aksine "KCK'nın (ve/veya DTP-BDP çizgisinin) PKK'lılaşması" gibi bir sonuç doğurabileceğine dikkat çekmektedir.

Bu yaklaşıma göre, geçmişteki tecrübelerden farklı olarak, KCK'nın denetim altına alınmasından ziyade yok edilmesini amaçlayan bu operasyonlar, hedeflenenin aksine, yeni dağa çıkışlara neden olmuş, şiddet yanlısı olmayan Kürt siyasi hareketinin temsilcilerini örgüt karşısında etkisizleştirmiş ve dolayısıyla da örgütün bölgedeki gücünü daha da artırmıştır. Ayrıca örgüt bu operasyonlar sayesinde özellikle kent merkezlerindeki kitlesini daha dinamik ve mobilize bir hale getirebilmiştir. Bu yaklaşımda öne çıkan bir diğer tespit de, KCK operasyonları ve dava sürecinin, yasadışı Kürt hareketini yasal siyasi süreçlere katmayı hedefleyen ve bu yönüyle örgütü aslında ciddi bir siyasi krizin içine düşüren 'demokratik açılım' sürecinde atılan olumlu adımların etkisini oldukça azaltmış olduğudur.

SDE Analiz

Bu yaklaşımlar çerçevesinde konuya bakıldığında; KCK operasyonları ve dava sürecindeki, "kelepçeli fotoğraflar" ve "anadilde savunma talebinin

reddi" başta olmak üzere çeşitli gerilim noktalarının, ulusal ve uluslararası kamuoyunda bu operasyonların ve davaların gerekliliği ve haklılığı konusunda şüpheler uyandırdığı söylenebilir. Bu sürecin nasıl yürütülmesi gerektiği konusundaki farklı anlayışlar ve bunların yansımaları, benzer bir şekilde, 'demokratik açılım' sürecini de olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca KCK davasının yaratmış olduğu bu gerilim ortamı, Kürt siyasal hareketinin dinamiklerinin sağlıklı bir ivme içerisinde gelişmesini de engelleyici bir boyuta ulaşmıştır.

İlerleyen zamanda da KCK'nın, örgütün temel dinamiklerinden birisi olmayı sürdüreceği ve kamuoyu gündemini sıklıkla meşgul etmeye devam edeceği öngörülebilir. Çünkü örgütün Kandil ayağının, politik ve askeri nedenlerle konjonktürel olarak zayıflaması ya da etkisiz kalması riskine bir alternatif olarak, KCK'nın başta kentsel alanlar olmak üzere örgütün hâkimiyet alanını genişletme amacıyla devreye sokulabileceği, başta Öcalan olmak üzere örgüt çevrelerinde sıklıkla dile getirilmektedir. Ayrıca BDP'nin de içerisinde yer aldığı Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu tarafından KCK davasından tutuklu olarak yargılanan bazı kişilerin milletvekili adayları olarak gösterilmeleri⁶⁹, KCK davası sürecinin farklı bir şekilde TBMM gündemine de taşınabileceğini ve bu konuya ilişkin daha yoğun tartışmaların yaşanabileceği ihtimalini de ortaya koymaktadır.

KCK'nın amacı ve misyonu konusunda kamuoyundaki bilgi eksikliğinden kaynaklanan yanlış algılamalar ve kafa karışıklılığı, neticede bu konuda politika üretecek kamu kurumlarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Nitekim zaman zaman medyada, KCK yapılanması ve dava süreçlerine yönelik olarak devletin kurumları arasında da farklı anlayış ve uygulamaların söz konusu olduğu iddiaları yer almaktadır. Dolayısıyla KCK yapısı hakkında ve bu yapılanmaya karşı devletin ve kurumlarının reaksiyon, tedbir ve uygulamalarının içerik ve gerekçesi hususunda kamuoyunun daha sağlıklı bir şekilde bilgilendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

KCK'nın amacı ve misyonu konusunda kamuoyundaki bilgi eksikliğinden kaynaklanan yanlış algılamalar, bu konuda politika üretecek kamu kurumlarını da olumsuz etkilemektedir. Medyada, KCK yapılanması ve dava süreçlerine yönelik olarak devletin kurumları arasında da farklı anlayış ve uygulamaların söz konusu olduğu iddiaları yer almaktadır.

SDE Analiz

Sonnotlar

- 1 <http://www.rojaciwan.com/haber-57910.html>, (Erişim Tarihi: 23.04.2011)
- 2 <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=57330>, (Erişim Tarihi: 16.05.2011)
- 3 <http://www.rojaciwan.com/haber-57910.html>, (Erişim Tarihi: 23.04.2011)
- 4 Bkz. 5. Kongre'nin Toplanması ve Alınan Kararlar, <http://www.belgenet.com/dava/dava12.html#24>, (Erişim Tarihi: 16.05.2011).
- 5 Öcalan, "Ayaklanma Üzerine Tezler ve Görevlerimiz-Ocak 1992" isimli örgüt broşüründe 'Siyasal Hal Yolu'nu şu şekilde açıklamıştır: "Siyasal hal yoluna ilişkin görüşlerimiz halkta da büyük bir güç ve destek bulabilir. Bu tartışmalar uluslararası kamuoyunda da büyük güç ve destek alabilir. Partimiz her zaman bu yönü açık bırakıyor. Fakat esas itibarıyla gerilla, iç içe ayaklanmayı tirmandırıyor. Böylece düşmanı ayrıca teşhir ve tecrit etme gibi bir taktiği hem halk içinde, hem uluslararası alanda yürütüyor" (<http://www.belgenet.com/dava/dava12.html#24>, Erişim Tarihi: 16.05.2011).
- 6 <http://www.scribd.com/doc/16223666/KCK-ddianamesinin-tam-metni>, (Erişim Tarihi: 21.05.2011)
- 7 Mehmet Ali Bal, **Savaş Stratejilerinde Terör**, İstanbul, IQ Yayıncılık, 2008, ss.184-185.
- 8 İngiltere, 2001 yılında, ABD'de ise 2002'de PKK'yı ve KADEK'i terör örgütü olarak ilan etmiştir. AB ise 2004'de KONGRA-GEL'i terör örgütü olarak ilan etmiştir.
- 9 <http://www.scribd.com/doc/16223666/KCK-ddianamesinin-tam-metni>, (Erişim Tarihi: 21.05.2011)
- 10 Bkz. KKK Sözleşmesi, <http://www.rojaciwan.com/modules.php?name=eBoard&file=viewthread&tid=7340#pid>, (Erişim Tarihi:16.05.2011)
- 11 Bkz. KCK Sözleşmesi, Ek Madde 4
- 12 "KCK Sözleşmesi" başlığını taşıyan söz konusu sözleşme, aynı zamanda bir önceki "KKK Sözleşmesi"nin de devamı niteliğindedir. Nitekim Sözleşmenin Ek 2. Maddesindeki, "Bu sözleşme Kongra Gel Genel Kurulunun 17 Mayıs 2005 tarihli oturumunda kabul edilmiştir" ifadesi aslında, KKK Sözleşmesi'nin kabul tarihini temsil etmektedir. Bu şekilde KCK Sözleşmesi'nin, KKK Sözleşmesi'nin devamı niteliğinde olduğu vurgulanmak istenmektedir.
- 13 Bkz. KCK Sözleşmesi, <http://www.sosyalistforum.net/politik-gundem/17456-koma-ciwanen-kurdistan-sozlesmesi.html>, (Erişim Tarihi: 18.05.2011)

SDE Analiz

- 14 KCK Sözleşmesi, Madde 2
- 15 KCK Sözleşmesi, Madde 34
- 16 Bkz. Neşe Düzel, Pazartesi Konuşmaları, "İhsan Aksoy: 'PKK siyasete kendisi girsin'", Taraf Gazetesi, 28.12.2009, <http://www.taraf.com.tr/makale/9240.htm>
- 17 Bkz. Türk Siyasi İlimler Der., 1964, Ankara, s. 261; Carl J. Friedrich & Zbigniew K. Brzezinski, Totalitarian Dictatorship and Autocracy, Cambridge, Harvard University Press, 1965.
- 18 Taha Akyol, "Kürt hareketinde diktatörlük", Milliyet, 29 Aralık 2009, <http://siyaset.milliyet.com.tr/kurt-hareketinde-diktatorluk/taha-akyol/siyaset/siyasetyazar-detay/29.12.2009/1179365/default.htm>
- 19 "Büyükaniıt: PKK Meclis'e girerek siyasallaştı", <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/429314.asp>
- 20 Bkz. <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=218252>
- 21 Bkz. "Org. Büyükaniıt'ın konuşmasının tam metni", <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/405466.asp>
- 22 Fatih Özgül, "KCK bir devlet, kurucusu Öcalan", Akşam, 10 Aralık 2010, <http://www.aksam.com.tr/kck,-bir-devlet-kurucusu-ocalan--2331h.html>, (Erişim Tarihi: 18.05.2011)
- 23 KCK Sözleşmesi, <http://www.sosyalistforum.net/politik-gundem/17456-koma-ciwaken-kurdistan-sozlesmesi.html>
- 24 Madde 2
- 25 Madde 2
- 26 Madde 19
- 27 Madde 11
- 28 Madde 36
- 29 Madde 12
- 30 Madde 13
- 31 N. Mehmet Güler, "KCK Nedir Gerçekten? -I-", <http://www.aktuelbakis.org/PLATFORM/15955.html>
- 32 Süleyman Özeren, "Çok Çarpıcı KCK analizi", Bugün, 18 Ekim 2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/123456-interstitial-haberi.aspx>
- 33 Fatih Özgül, "KCK bir devlet, kurucusu Öcalan", Akşam, 10 Aralık 2010, <http://www.aksam.com.tr/kck,-bir-devlet-kurucusu-ocalan--2331h.html>
- 34 Görüşme Notu, 06.06.2008, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=36812>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 35 Görüşme Notu, 01.05.2009, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=48266>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 36 Görüşme Notu, 01.01.2010, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=55423>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 37 Görüşme Notu, 29.01.2010, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=56051>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 38 Bkz. <http://www.bugun.com.tr/kose-yazisi/131642-liberal-aydinlarin-kck-ile-sinavi-makalesi.aspx>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 39 "Türkiye'nin Nabzı Programı", Habertürk, 22 Ekim 2010

- 40 Görüşme Notu, 02.04.2007, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=23369>,
- 41 Madde 45
- 42 Namık Durukan, "KCK Davası Başlıyor", Milliyet, 18.10.2010, <http://www.milliyet.com.tr/kck-davasi-basliyor/siyaset/haberdetayarsiv/18.10.2010/1302899/default.htm>
- 43 Ankara, İstanbul, İzmir, Diyarbakır, Siirt, Hakkari, Tunceli, Batman, Şanlıurfa, Şırnak ve Van
- 44 Bkz. Görüşme Notu, 01.01.2010, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=55423>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 45 Baskın Oran, "Mahkeme Anlaşmayı İhlal Etti", Taraf, 05.11.2010
- 46 Bkz. Görüşme Notu, 14.11.2010, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=62964>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 47 Resmi Dil ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları, <http://www.ihb.gov.tr/Duyuru-Goster.aspx?AdvID=87&AdvBaslik=>
- 48 Görüşme Notu, 01.05.2009, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=48266>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 49 Görüşme Notu, 04.11.2010, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=62772>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 50 Görüşme Notu, 14.11.2010, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=62964>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 51 Görüşme Notu, 13.03.2011, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=65023>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 52 Görüşme Notu, 20.03.2011, <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=65171>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 53 Cengiz Çandar, "Sinn Fein'i yok ederek IRA'yı halletmek; 'Halledin, halledebiliyorsanız...'", Radikal, 26.12.2009, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=971168&Yazar=CENG%20C3%87ANDAR&Date=26.12.2009&CategoryID=97>
- 54 Cengiz Çandar, "554 gün PKK'ya yaradı", Radikal, 20.10.2010, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalHaberDetayV3&ArticleID=1024532&Date=16.05.2011&CategoryID=98>
- 55 Ruşen Çakır, "12 Eylül'den 12 Haziran'a Siyasi Partiler: BDP", SETA Analiz, Mayıs 2011, ss.11-12.
- 56 Ruşen Çakır, "Ergenekon bitti KCK verelim", Vatan, 15.09.2009, <http://haber.gazetevatan.com/Haber/259534/1/Gundem>
- 57 N. Mehmet Güler, "KCK Nedir Gerçekten? -I-", <http://www.aktuelbakis.org/PLATFORM/15955.html>
- 58 **Margaret Owen, "KurdishshowtrialshamesTurkey", Guardian, 10.11.2010**, <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/libertycentral/2010/nov/10/turkey-show-trial-of-kurds?INTCMP=SRCH>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- 59 Oral Çalışlar, "KCK operasyonu, Habur ve PKK", Radikal, 23.06.2010, <http://www.radikal.com.tr/Default.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=1004098&Yazar=ORAL%20%27ALI%27DELAR&Date=23.06.2010&CategoryID=98>

SDE Analiz

- 60 Oral Çalışlar, "Kürtlerin Umudu Kırılırsa", Radikal, 25.12.2009, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalHaberDetayV3&ArticleID=971013&Date=26.04.2011&CategoryID=98>
- 61 Sedat Laçiner, "PKK ve KCK arasında fark var mı?", Bugün (Röportaj), 01.11.2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/125783-pkk-ve-kck-arasinda-fark-var-mi-haberi.aspx>
- 62 Sedat Laçiner, "PKK ve KCK arasında fark var mı?", Bugün (Röportaj), 01.11.2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/125783-pkk-ve-kck-arasinda-fark-var-mi-haberi.aspx>
- 63 Bkz. Oral Çalışlar, "KCK operasyonu, Habur ve PKK", Radikal, 23.06.2010, <http://www.radikal.com.tr/Default.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=1004098&Yazar=ORAL%20%C7ALI%DELAR&Date=23.06.2010&CategoryID=98>
- 64 Adem Yavuz Arslan, "'KCK devleti' ve rehin BDP'liler", Bugün, 16.06.2010, <http://www.evetgazetesi.com.tr/kose-yazisi/105825-kck-devleti-ve-rehin-bdp-liler-makalesi.aspx>
- 65 Süleyman Özeren, "Çok Çarpıcı KCK Analizi", Bugün (Röportaj), 18.10.2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/123456-cok-carpici-kck-analizi-haberi.aspx>
- 66 İhsan Bal, "Öcalan'ın son planı deşifre oldu", Bugün (Röportaj), 27.12.2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/135129-tumYorumlar-ocalan-in-son-plani-desifre-oldu-haberi.aspx>
- 67 Erhan Başyurt, "KCK bitirilseydi, bunlar olur muydu?", Bugün, 10.12.2009, <http://www.bugun.com.tr/kose-yazisi/86254-kck-bitirilseydi-bunlar-olur-muydu-makalesi.aspx>
- 68 Erhan Başyurt, "Liberal aydınların KCK ile sınavı", Bugün, 07.12.2010, <http://www.evetgazetesi.com.tr/kose-yazisi/131642-liberal-aydinlarin-kck-ile-sinavi-makalesi.aspx>
- 69 Kemal Aktaş (Van), Selma Irmak (Şırnak), Faysal Sarıyıldız (Şırnak), İbrahim Ayhan (Şanlıurfa), Hatip Dicle (Diyarbakır), Gülseren Yıldırım (Mardin)

SDE Analiz

Bibliografya

- <http://www.rojaciwan.com/haber-57910.html>, (Erişim Tarihi: 23.04.2011)
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=57330>, (Erişim Tarihi: 16.05.2011)
- <http://www.belgenet.com/dava/dava12.html#24>, (Erişim Tarihi: 16.05.2011)
- <http://www.scribd.com/doc/16223666/KCK-ddianamesinin-tam-metni>, (Erişim Tarihi: 21.05.2011)
- Mehmet Ali Bal, Savaş Stratejilerinde Terör, İstanbul, IQ Yayıncılık, 2008, ss.184-185
- <http://www.rojaciwan.com/modules.php?name=eBoard&file=viewthread&tid=7340#pid>, (Erişim Tarihi:16.05.2011)
- <http://www.sosyalistforum.net/politik-gundem/17456-koma-ciwaken-kurdistan-sozlesmesi.html>, (Erişim Tarihi: 18.05.2011)
- Neşe Düzel, Pazartesi Konuşmaları, "İhsan Aksoy: 'PKK siyasete kendisi girsin'", Taraf Gazetesi, 28.12.2009, <http://www.taraf.com.tr/makale/9240.htm>
- Türk Siyasi İlimler Der., 1964, Ankara, s. 261; Carl J. Friedrich&Zbigniew K. Brzezinski, Totalitarian Dictatorship and Autocracy, Cambridge, Harvard UniversityPress, 1965.
- Taha Akyol, "Kürt hareketinde diktatörlük", Milliyet, 29 Aralık 2009, <http://siyaset.milliyet.com.tr/kurt-hareketinde-diktatorluk/taha-akyol/siyaset/siyasyazarde-tay/29.12.2009/1179365/default.htm>
- <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=218252>
- "Org. Büyükanıt'ın konuşmasının tam metni", <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/405466.asp>
- Fatih Özgül, "KCK bir devlet, kurucusu Öcalan", Akşam, 10 Aralık 2010, <http://www.aksam.com.tr/kck-bir-devlet-kurucusu-ocalan--2331h.html>, (Erişim Tarihi: 18.05.2011)
- N. Mehmet Güler, "KCK Nedir Gerçekten?-I-", <http://www.aktuelbakis.org/PLATFORM/15955.html>
- Süleyman Özeren, "Çok Çarpıcı KCK analizi", Bugün, 18 Ekim 2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/123456-interstitial-haberi.aspx>
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=36812>, Erişim Tarihi: 18.05.2011

SDE Analiz

- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=48266>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=55423>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=56051>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- <http://www.bugun.com.tr/kose-yazisi/131642-liberal-aydinlarin-kck-ile-sinavi-makalesi.aspx>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- "Türkiye'nin Nabızı Programı", Habertürk, 22 Ekim 2010
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=23369>,
- Namık Durukan, "KCK Davası Başlıyor", Milliyet, 18.10.2010, <http://www.milliyet.com.tr/kck-davasi-basliyor/siyaset/haberdetayarsiv/18.10.2010/1302899/default.htm>
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=55423>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- Baskın Oran, "Mahkeme Anlaşmayı İhlal Etti", Taraf, 05.11.2010
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=62964>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- Resmi Dil ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları, <http://www.ihb.gov.tr/Duyuru-Goster.Aspx?AdvID=87&AdvBaslik=>
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=48266>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=62772>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=65023>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- <http://www.dozaciwanan.com/modules.php?name=News&file=article&sid=65171>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- Cengiz Çandar, "Sinn Fein'i yok ederek IRA'yı halletmek; 'Halledin, halledebiliyorsanız...'", Radikal, 26.12.2009, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=971168&Yazar=CENG%20C4%BOZ%20C3%87ANDAR&Date=26.12.2009&CategoryID=97>
- Cengiz Çandar, "554 gün PKK'ya yaradı", Radikal, 20.10.2010, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalHaberDetayV3&ArticleID=1024532&Date=16.05.2011&CategoryID=98>
- Ruşen Çakır, "12 Eylül'den 12 Haziran'a Siyasi Partiler: BDP", SETA Analiz, Mayıs 2011, ss.11-12.
- Ruşen Çakır, "Ergenekon bitti KCK verelim", Vatan, 15.09.2009, <http://haber.gazetevatan.com/Haber/259534/1/Gundem>
- Margaret Owen, "KurdishshowtrialshamesTurkey", Guardian, 10.11.2010, <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/libertycentral/2010/nov/10/turkey-show-trial-of-kurds?INTCMP=SRCH>, Erişim Tarihi: 18.05.2011
- Oral Çalışlar, "KCK operasyonu, Habur ve PKK", Radikal, 23.06.2010, <http://www.radikal.com.tr/Default.aspx?aType=RadikalYazar&ArticleID=1004098&Yazar=ORAL%20C7ALI%DELAR&Date=23.06.2010&CategoryID=98>

SDE Analiz

KCK

40

- Oral Çalışlar, "Kürtlerin Umudu Kırılırsa", Radikal, 25.12.2009, <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalHaberDetayV3&ArticleID=971013&Date=26.04.2011&CategoryID=98>
- Sedat Laçiner, "PKK ve KCK arasında fark var mı?", Bugün (Röportaj), 01.11.2010, <http://www.bugun.com.tr/haber-detay/125783-pkk-ve-kck-arasinda-fark-var-mi-haberi.aspx>
- Adem Yavuz Arslan, "'KCK devleti' ve rehin BDP'liler", Bugün, 16.06.2010, <http://www.evetgazetesi.com.tr/kose-yazisi/105825-kck-devleti-ve-rehin-bdp-liler-makalesi.aspx>
- Erhan Başyurt, "KCK bitirilseydi, bunlar olur muydu?", Bugün, 10.12.2009, <http://www.bugun.com.tr/kose-yazisi/86254-kck-bitirilseydi-bunlar-olur-muydu-makalesi.aspx>
- Erhan Başyurt, "Liberal aydınların KCK ile sınanı", Bugün, 07.12.2010, <http://www.evetgazetesi.com.tr/kose-yazisi/131642-liberal-aydinlarin-kck-ile-sinavi-makalesi.aspx>

SDE Analiz

